

LAINVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Leidžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association
3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16 Ill.
Victory 2-4372.

Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois.

Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois.

Lainvoji Lietuva

IX metal

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, kovo (March) 24 d. 1955 m.

Kaina 10 c.

Nr. 12 (234)

Meno šventė pasaulio lietuvių sostinėje

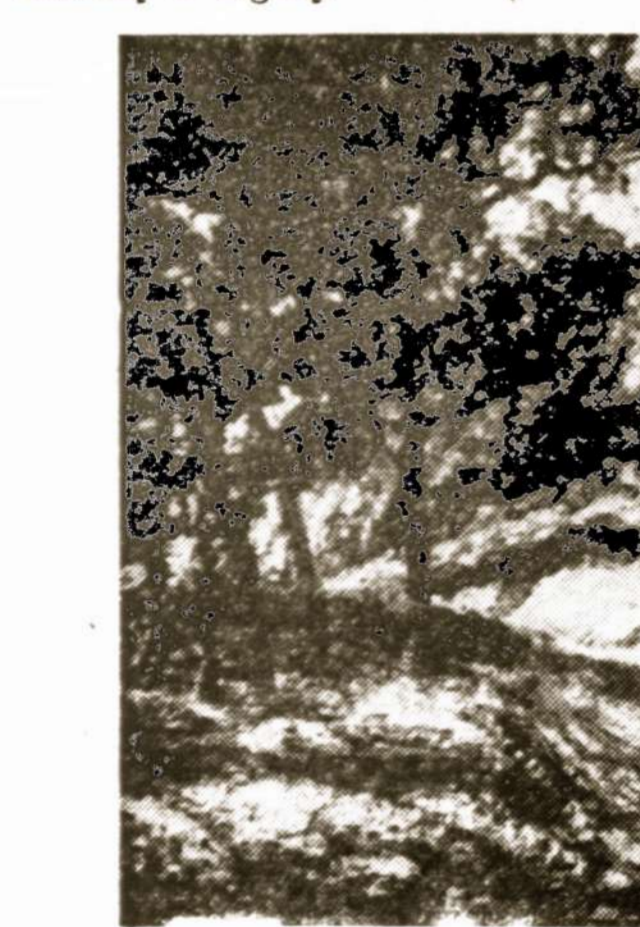
Br. Murino grafika, vaizduoja janti prof. Ad. Varną

Pasaulio Lietuvių Sostinės gyvenimas dabar vyksta meno parodos ženkle. Iškilmingas prof. dailininko ADOMO VARNO pagerbimo aktas ir jo kūrybų parodos atidarymas Kazimieriečių Rūmuose.

Kai iš visų Čikagos kampų ir kampelių į puikius Kazimieriečių Rūmus suplaukė per 800 žmonių, jie tikrai buvo nustebinti jubilijato A. Varno kūrybos eksponatų gausumu.

Jeigu pats lietuvių meno šventės organizatorius, New Yorko, Bostono ir kitų vietovių į Čikagą pradėjo plaukti dailininkas A. Varno darbai. Jų tarpe atsirado ir tokių, kurių nė pats dailininkas savo akimis nebuvo jau matęs visą pusę amžiaus.

Deja, gal geriausi A. Varno darbai, atseit, jo pražydimo laikotarpio tapyba liko už geležinės uždangos, o kiti žuvo karo metu liepsnose.

Ad. Varnas

Peizažas

Ad. Varnas nepalenkė sunki gyvenimo našta ir jis, žengdamas į aštuntąjį savo dešimtmečio slenkstį, gali pasididžiuoti sukūręs net daugiau darbų už savo kolegas, kurie visą eilę metų už jį yra jaunesni.

Dailininkai, gyvenę Čikagoje, dar prieš parodos atidarymą jubilijatą Adomą Varną jo 75 metų amžiaus sukakties proga, įamžino dro bėje, kad ateinančioms kartoms liktų atmintis apie didelio Lietuvos nuveiktus darbus, kad jaunoji karta galėtų daug ko iš jubilio pasimokyti, kaip reikia kovoti ir dirbti kultūrinėje dirvoje, kovoje už tautos laisvę.

Meš manoma, kad kova už lietuvių išlaikymą turi vykti visuose frontuose, tiek sporto, tiek mokykloje, tiek bažnyčioje, tiek ir meno scenoje. Ir dabar, kai šią parodą aplanko kitataučiai, jie mato, kad Lietuva dar nėra mirusi, kad ji savo pasiektais laimėjimais verta laisvės, kaip ir kitos tautos.

Apgailestaujama, kad vienas kitas dailininkas, gyvenęs Čikagoje, "apsirgo" "genijaus" liga ir laikydami save kaž kokiais pateptais, nerado kelio į to didelio Lietuvos pagerbimo šventę.

Be abejo, šio tauraus lietuvių dailininko laimėjimais džiaugiasi visa lietuvių visuomenė, ypač džiaugiasi jo kolegos, mokiniai ir tie, kurie turėjo progos stebėti jubilio pasišventimą lietuvių išlaikymo fronte, dar anais juodais caro laikais.

Tačiau ta maža išimtis nė kiek nesudrumstė ir nesumažino tos retos meno šventės nuotaikos, kuri sutraukė tūkstančius lietuvių atiduoti tikrai pelnytą pagarbą Adomui Varnui.

Prof. Varnas

Konsulas dr. P. Daužvardis

Šiais metais minime įvairias sukaktis, bet tarp įvairių sukaktių tenka apsisiti ir prie vieno mūsų diplomato, visiems gerai pažįstamo ir vaidinančio žymų vaidne nį, taip valstybiniame, visuomeniniame ir tautiniame lietuvių gyvenime, tai konsulas dr. Petras Daužvardis, kuris mini diplomatinėje tarnyboje 30 metų sukaktį. Ir sakydama, vienas svarbiausių diplomato, kurio vardas ir kitataučių diplomatinėse sferose bei Vašingtono sluoksniuose gerai pažįstamas ir vertinamas ir savo autoritetu gina Lietuvos bylą ir kelia vardą kiekvienu metu kitataučių spaudoje. Jei šiandien pažino bolševikų smurtą ir grobimą bei tautų naikinimą, tai dėka gerbiamaam konsuliui dr. P. Daužvardžiui, kuris bet kokiame minėjime, balijuje, pramogose, posėdžiuose, pokalbiuose nesitenkina save, kaip konsulas, pasirodyti bei ta garbe didžiūti, o atlieka valstybės atstovo, konsulo ir lietuvių pareigą, pasisakyti, kas ta Lietuva, kur ji ir kokiose sąlygose dabar gyvenanti. Visur ir visada jis kalba atvirai, drąsiai, pažindamas minios psichologiją, mokėdamas išskelti dienos aktualiją ir, kas svarbiausia, išskelti savo tautos ir valstybės žaidimą.

malonus ir kitataučių spaudoje, o be to, bendradarbiauja ir kitataučių enciklopedijose. Turėjo eiles politinių pranešimų akademinian, jaunimui bei diplomatams ir jo daug kalbų atspausdinta Congressional Record — kongreso oficialiuose leidiniuose, kai tas ne, visiems prieinama. Apskritai, tik dalelė, ne dalis jo darbų paminėta ir jau daug ką pasako. Bet mums, tremtiniams, jis yra ir savas, — kartu bendradarbiauja, viskuo padeda, pataria ir yra teisėtos mūsų valstybės atstovas ir Lietuvos pilietis. Be to, jo pasiūlytumas, energija, ištvėrmė ir laikas, kai darbo turi iki valia, o visur ir visada randa laiko dalyvauti ir vis pritaikinta tema sveikinimo žodį tarti. Čikagiešiai bei čikagiešiai turi didžiūti, turėdami tokį garbingą Lietuvos valdžios atstovą.

Ta pačia proga, negalima praeiti ir žmoną nepamatinėjus, kuri tikrai yra lietuvių ambasadorė ne tik Čikagoje, bet visoje Amerikoje, kai niekas taip nekelia lietuvių vardo ir nepropaguoja lietuvių meną, tautodailę, šokį bei dainą. Pasakysime, kad ji yra savos rūšies konsulas ir nešanti garbingos lietuvių Gražinos bei Birutės vardą. Be vieno ar antro lietuvių Čikagoje būtų nežinomi ir nepirmintų kitataučių tarp. Neuztenka turėti pareigą, kai ir ją reikia mokėti atlikti atlikti, bet svarbiausia suprasti, įgyvendinti ir savo autoritetu įsigyti pasitikėjimą, juk pareigą rišasi ne tik su darbu, bet ir tautos idėja, meile ir tautine savigarba. Diplomatinė tarnyba nėra sauso valdininko tarnyba, kuri baigiasi valandomis ir mėnesiniu atlyginimu, bet pagrįsta valstybės struktūra, garbe ir autoritetu.

Minėdami mūsų garbaus konsulo dr. Petro Daužvardžio diplomatinio darbo 30 metų sukaktį, linkimė, pigmiausia, ištvėrmės, sveikatos, ir tebūna paskutinė sukaktis Lietuvos išlaisvinimo išvarkaršė, kad kitas jau švėstume išlaisvintoje Lietuvoje.

A. Mantautas.

IŠ VISO PASAULIO

Paskelbti Jaltos konferencijos slapti dokumentai.

Praeitais savaitės didžiausia politinė sensacija buvo paskelbimas dokumentų apie 1945 m. vykusią Jaltos slaptą konferenciją tarp Stalino, Roosevelto ir Churchillio. Nors apie šią ir kitas slaptas karo meto konferencijas visuomenė daug žinoma iš išleistų Churchillio ir kitų politikų atsiminimų, tačiau JAV valstybės departamento naujai paskelbti dokumentai atidengia daug smulkmenų, kurios iki šiol nebuvo visuomenei žinomos. Jų paskelbimas yra labai nemalonus Sov. Sąjungai, kadangi dabar pasaulis iš oficialių šaltinių sužino, kokių imperialistinių tikslų siekė Stalinas. Smarkiai supykęs ir Churchillis. Jis tvirtina, kad dokumentai per anksti paskelbti ir kad juose yra daug netikslumų, kuriuos jis žada vėliau atitaisyti. Nemalonus tie dokumentai ir Roosevelto draugams, kadangi iš jų matosi, kaip "demokratiškai" jis dovanavo svetimas teritorijas ir net visas tautas Sov. Sąjungai vien tik už tai, kad turėtų sąjungininką kare prieš Japoniją.

Pasaulio spauda dokumentų paskelbimą sutiko kaip sensaciją. Daugelis kaltina JAV, kad jos ne laiku tai padarė, nes dokumentų paskelbimas gali pakenkti vakariečių bloko vienybei ir kartu taip opiam Vak. Vokietijos apginklavimo klausimui. Valstybės departamentas aiškinasi, kad jis turėjo tai padaryti, kada paaiškėjo, kad dokumentų kopija yra patekusi N. Y. Time laikraščiui, kuris juos ruošėsi paskelbti. Užs. reik. sekr. F. Dulles pareiškė gi, kad nesą nieko ypatinga, jei slaptos sutartys paskelbiamos visuomenei. Valstybės departamentas numato paskelbti dokumentus ir kitų slaptų sutarčių, kaip Potsdamo, Teherano ir Casablankos.

Štai kelios charakteringos smulkmenos iš paskelbtų dokumentų. Prez. Rooseveltas pirmame posėdy pareiškė Stalinui, kad jis, pamatęs Krymo susitaikinimus, trokš ta kraujo daugiau, negu kad prieš metas ir tikisi, kad Stalinas vėl pakels tostą už sušaudymą 50.000

vokiečių karininkų. Konferencijoje Stalinas daug kartų įrodinėjo reikalingumą išnaikinti milijonus vokiečių. Prancūzijai jis irgi nebuvo palankus; nenorėdamas duoti jai didžiosios valstybės teisų, nei okupacinės zonos Vokietijoje. Tik Churchillio užsispyrimas privertė jį šiuo klausimu nusileisti. Plačių diskusijų buvo dėl Lenkijoje numatomų rinkimų pravedimo. Lenkus šiuo atveju daugiau bandė ginti Rooseveltas, aiškindamas, kad jis turi skaitytis su lenkiškos kilmės amerikiečių nuomone.

Sen. Mc Carthy ir daliniai sen. Knowland kelia mintį kongresui atsisakyti nuo Jaltos susitarimų įsipareigojimų, nes Sov. Sąjunga yra juos daugeliu atžvilgių sulaužiusi, pravedama ne laisvus bolševikinius rinkimus satelitinuose kraštuose.

Visi gąsdina atominiais ginklais. Kom. Kinijai grąsant pradėti karą dėl Formozos, JAV aukščiausios valdžios asmenys — pradžioje užs. reik. sekr. Dulles, vėliau pats prez. Eisenhoweris ir viceprez. Nixon — nedviprasmiškai pabrėžė, kad naujame kariniame konflikte JAV naudotų atominis ginklus lygiai, kaip ir visus kitus, jeigu tik tai bus taktiškai tikslinga. Ta pačia proga vis daugiau spaudai pateikiama žinių apie naujus išradimus vairuojamų raketų srityje.

Vak. Vokietijos aukštesnieji rūmai ratifikavo Paryžiaus sutartis.

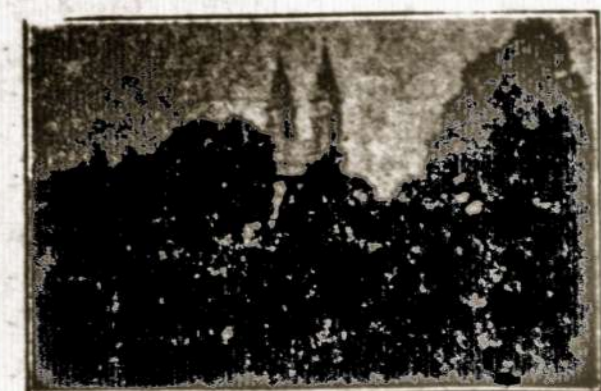
Tuo būdu baigta V. Vokietijos apginklavimo sutarčių ratifikacijos procedūra. Teliaka tik prezidentui pasirašyti ratifikacijos dokumentus. Tačiau socialdemokratai bandys paskutine galimybe sutrukdinti apginklavimą. Jie prašys konstitucinio teismo panaikinti Saaro sutartį, kaip priešingą Vokietijos konstitucijai. Jei teismas tai padarytų, vėl grūtų V. Vokietijos apginklavimo planai. Priešingu atveju, liktų tik viena stambesnė kliūtis — pristumti sutarčių ratifikavimą pro Prancūzijos senatą.

JAV numato įsileisti 20 rusų jūrininkų.

Jie atsiskė grįžti į Sov. Sąjungą po to, kai jų laivas, vežantis kom. Kinijai benzina, buvo praeity metų vasarą sulaikytas Taut. Kinijos karo laivų ir nugabentas į vieną Formozos uostą.

Dėl Churchillio atsistatydinimo. Gandai apie Churchillio atsistatydinimą iš min. pirm. pareigų vis plačiau sklinda Anglijoje. Jo vieton numatoma dabartinis jo žentas užs. reik. min. A. Edenas.

Atomine energija varomas povandeninis laivas Nautilus buvo pademonstruotas kongresmanams, kurie po kelionės laivu pareiškė, kad atominės energijos panaudojimas povandeniniams laivams turės pakeisti visą būsimą jūrų karo strategiją.

Plačiuos laukuos, kalneliuos / kryžių, Vergijos našta vilkdama, Ir vėl, ir vėl pakilti ryšos Gyvybės žygiui Lietuva!...

MC CARTHY KOMITETAS DĖKOJA

Lithuanian Weekly Newspaper
o/o Editor-In-Chief
3157 So. Emerald Avenue
Chicago 16, Illinois

NAT'L ASSOC. OF AMERICANS
for JOE MCCARTHY, INC.
ADALBERT BULSKIS, Director General
2254 N. Hamlin Avenue
CHICAGO 47, ILL.

I am justifiably proud of the magnificent, fruitful efforts afforded the National Association of Americans for Joe McCarthy. Thanks to Vytautas Stanekis, the Staff of the Lithuanian Weekly Newspaper, to Mr. Frank Lukas, and to all of your many friends for their patriotic spirit shown in expediting the Petitions for Joe McCarthy. Your letter addressed to me, together with the 980 signatures are being forwarded to Senator Joseph McCarthy.

Your group of bona-fide, loyal Americans, as Crusaders in the Struggle for Freedom, have aided us immeasurably in arousing the Citizens of the United States of America to the need of eternal vigilance from all enemies (at home and abroad). Thanks a million!

Because of the urgency and honest determination of the voters in their appeal, to set to the bottom of things; because of their devotion and support to defend the Freedom of the Constitution with Truth, Honor, and Justice... The Crusaders, U.S.A., inspired by the National Association of Americans for Joe McCarthy, will exert every effort for the fulfillment of your patriotic, public-spirit to KEEP AMERICA AMERICAN. So Help Us God! Operation: Petitions for Joe McCarthy must not be stopped for one instance, but rather, our efforts must be intensified. Don't let the enemies of our Republic catch us off-guard. The issues at hand are far greater than the consequences of the good or evil that may befall one man; the Freedom of the Constitution has been challenged, Joe McCarthy is not the real issue, but rather, he is the symbol of the constitutional right to look into the soles of the Executive Branch of Government; in order to ferret-out the disloyal employees in Government. Therefore, in the best interest, safety and security of these United States of America, under God, we will continue Petitions for Joe McCarthy in 1955, as now doing. We will continue to ring out America's Bells of Freedom that they may more loudly extol the Equality of Human Rights and Justice. We shall not sin by silence, instead, we will continue to speak in protest!

With a firm handshake across the miles that divide us, I remain Respectfully yours, Adalbert Bulskis, Director-General

T. L. ASSOC. OF AMERICANS for JOE MCCARTHY, INC.

3/16/55 Chicago

Dr. J. Adomavičius
Neįkainojamas Judytos kraitis Amerikai

Motina M. Immaculata

"Lietuviai, spindėkite savo tautinėmis dorybėmis ir išlaikykite savo tautinį charakterį".

Vysk. Rupp, Paryžius.

Viena Šv. Kazimiero Seserų Vienuolyno kūrėjų — MOTINA M. IMACULATA—JUDITA DVARIONAUSKAITĖ, iš Pilviškių, mini savo lietuviams brangios ir Dievui mielos darbuotės 75 metų sukaktį. Ji ir 75 metų sulaukus nepailso mokslą ir šviesą lietuviuose sklaidoma, Dievo ir tėvynės meilę juose žadindama, išvermingų ir pagarbos vertų Amerikai piliečių iš lietuvių tarpo parengdama. Nepailso ji todėl, kad turtinga dvasios kraičiu nešina iš tėvynės Lietuvos į šią šalį atvyko. Vienuolyną kurdama, jo skyrių Lietuvoje įsteigdama, mokyklose bemoindama, vienuolyno perdėtines pareigose ir nesuskaitomas kitų darbų eiles atlikdama, ji tauria lietuve pasirodė. Už tai jai garbė, o mums pasididžiavimas. Nežodžiu, bet visa savo šakota veikla ji puikų lietuviškos vienuolės charakterį savoms bendradarbioms diegė.

Amerikos lietuvius tik lietuviškai mokytį ir geriausias lietuvių savybes juose puoselėti trys lietuviškos — Kaupaitė, Unguraitė ir Dvarionauskaitė — Kazimierietės Amerikos žemyne didžiam varge įkūrė. Tai jų rimčiausias priminimas visoms šiaip kilnioms, bet tauraus lietuviško charakterio aukštumoje nesugebančioms išsilaukti, seselėms.

LIETUVAITĖS NEPRALENKIAMOS

Kol Kazimierietės išlieka Motinos M. Immaculatos — Juditos Dvarionauskaitės dvasios, kol jos lietuviškumu alsuoja — tol jos nepralenkiamos. Tik pasiklausykim, kaip lietuviškai nusiteikusioms Kazimierietėms kitataučiai gėrisi.

"You are Lithuanian — how nice! I know they are very intelligent — Lithuanian St. Casimir Sisters have the largest high school in Chicago and the students decorated the most beautiful Christmas tree at the Museum of Science and Industry in our city..." — užmezgė pašnekesį su lietuvių gydytoju, gerai atrodęs, energingas Our Lady of Fatima parapijos kunigas, belankas seserėčių dėl poli, infekciniam skyriuje, geležiniuos plaučiuos gulinčia.

"I know that place too. I used to work at the Holy Cross Hospital in 1946 as a clerk. The nuns there are wery nice..." — klostė pagyras Kazimierietėms, šypsodamasis amerikietis gydytojas, — chirurginio skyriaus rezidentas, pripuolamai pirmąjį pašnekesį nugirdęs. Taip šilta banga ir nuėjo, nuliūliavo lietuviška krūtine, kitataučiams lietuviškoms pagyras bedėstant. Malonu, jog jie mūsikiški stebi ir vertina.

Taip šiltai amerikiečiams apie lietuviškas seseris atsiliepiant, neužmirštama scena prisiminė prieš keletą mėnesių neuro — chirurginiame skyriuje išgyventa. Ten atvežė berniuką dvylikmetį su perskeltu kiaušu. Panašiam stovyje ten nesibaigiančios įkaušusių eilės priprasta matyti, tad tuoj jauno svečio buvo klausta, kaip visa tai nutiko.

"Mokyklos vaikai pasivertė mane traukė į vielių tvorą, į cementinį grindinį tol, kol aš apalpau..." — guodėsi jaunuolis.

"Argi jūs mokytojai jus neseka, nesaugo?"

"Mušamės per dienas, kaip "in the pictures" nuo to laiko, kai mane tėvai atėmė iš lietuvių seselių privatinės mokyklos. Ten besimokant, net per didžiulias pertraukas, negalėdavome skalpų medžiotojais žaisti; vienuolė vis būdavo su mumis. O kitu metu nei pagalvoti apie peštynes netekdavo — kitaip ten buvo..." — nuo širdžiai savą tragediją išsakė dvylikmetis, o gydytojas Motiną M. Immaculatą prisiminė. Tik ir stipri ta lietuviška jėga pavyzdžingame lietuviuje, kad jis taip ryškiai gerumu išsiskiria kitataučių tarpe. Tik ir talentinga ta Pilviškių Judita, tokį proto, širdies ir kantorišybės kraiči Amerikon atvežusi!

KAZIMIERIETĖ IR LIETUVIŠKA KNYGA

— Motina M. Immaculata, mes Tamstos šiandien nemažiau reikalingi esam, nei bet kada praieitę. Gyvenki stipri kūnu ir dvasia mūsų tarpe dar ilgus metus ir savu pavyzdžiu mūsų lietuviybės kas

kart tamsėjantį kelią nušviesk! Juk jau, o nelaimė, valkai nenoriai neša lietuviškas knygas mokyklon dėka... tūlos kazimierietės.

Štai protinga, nuosaki, jauna dviejų vaikų motina iš Cicero, pacientės rūpėčius pasisakydama, išsitarė: — "Mano šešerių metų dukrelė paskaito angliškai ir lietuviškai. Parėjus iš mokyklos ji skundžiasi — Mamyte, kodėl seselė mane paglosto, pakalbina ir sal dainių duoda, kai aš anglišką knygą vartau, o visai manęs nekalbina, kai aš lietuvišką atsiverčiu? — Dukrelė, seselė žino, kad tu mokai lietuviškai, todėl tavęs ir nekalbina, kai tu lietuviška knyga pasipuosi, — paaiškina rimta motina, švelniai, kaip beišgalėdama ir Juditos kraičio savo vaikų mokytojai savoje širdyje pageidauja.

— Juk ne tam, Tamsta, Judita, būdama, Immaculata virtai, kad Tamstos įkurto vienuolyno kai kuri bendradarbi lietuvišką knygą lietuvių rankoje, lietuvių jai sulipdytoje pastogėje, užskleistų? Vien Tamsta, o Motin M. Immaculata, atsiminusios, tegul anos toliau klaidoj nepasilieka ir tikrai kuom turi būti, patampa.

GERAS LIETUVIS NUO TOKIO PAT ITALO NĖ PER PLAUKA NEATSILIEKA

— Ekscelencija, — kalbu pagarbiai su vienu lietuvių dvasininku, prašydama jį būti pradinio lietuviškumo kristalu, apie kurį mes likę lietuvi, vieningi ir galingi susikristalizuoti galėtume. Prašydamas lietuviškas bėdas paaiškinti, pagrindžiu, kai kuriose dabartinės mokyklose lietuviškų vardų žeminimu. O jis, kaip iš italų kalendoriaus, gražiai nusakė: — Ir teisingai seselės daro. Ko jau tie DP dabar čia neprasimano! — Ana, va, toks ir toks pakrikštijo savo vaiką Perkūnu, kitas ten vėl kokia tai Ugnele... Tikri pagonyns...

Garbingoji Motinėle M. Immaculata ir kitos, tiek čia vargusios, kol taip gražų lietuviybės židinį įkūrė, prašom nuteikti, visų čia esančių, lietuviškų lietuvių galvosėnų, jog itališkai lotyniškai Ignacai (ignis — ugnis), Leonai (leo — liūtas), Feliksai (felix — laimingas), Petrai (petrus — uola) ir kiti yra niekuo negeresni ir reiškia ta patį, lietuviškai Liūta, Ugnelę, Laimutę ar Uolą. Mes pasistengsime, kad mūsikiški Perkūnelis su Ugnele Tamstos, Judita, pavyzdžiu pasektų — tada jiedu toli toli itališkuosius Liūtus ir Ugnis savo gerumu pralenks.

VIRŠ ŠIMTĄ METŲ LIETUVIŲ LABŪ GYVUOKI!

Džiaugėsi Tamsta, Motina M.

Immaculata, Kazimieriečių motinėliu namu, lietuvių prakaitu 1911 metais Marquette Park apylinkėse pastatyta. Taip pat džiaugiasi Šv. Kryžiaus parapijos ir kitų vietovių Kazimierietės savo modernizmom būvaimė, tų pačių lietuvių pastangom joms pastatytom. Tai gražu, abipusiai naudinga ir verta. Gaila, kad ir čia mes be Tamstos, Motina M. Immaculata, moralinės pagalbos apseiti negalime. Rodos, nedėkingumui čia neturėtų būti vietos, o vienok kartais pro kai kurį naujo namo langą, išgirstamė "liūdnos" pasakos galą: — Jūs gimę Lietuvoje — garbinkit Lietuvą, o mes gimę Amerikoje — garbinam Ameriką. Taip ir negalim sučiaupti lūpų Tamstos, Judita, viena Kazimieriečių įkūrėjų, paskutiniu, šia proga, prašymu nepavarginę — tegul Jūsų šviesus pavyzdys kam reikia iš anų primena, jog dar šis kraštas nematė nė vieno žmogaus, kurs būdamas geras lietuvis, būtų buvęs blogas amerikietis. Šią tiesą visi garbinę, aukštą ir neaukštą vietas užimę amerikoniai patvirtina; tik prasti lietuvi, ir dar prastesni amerikoniai patys save niekindami tai nuneigia.

Motina M. Immaculata, dėkui Tamstai už svečioje šalyje, pavyzdžiu lietuvių pavyzdį, dėkui už maldas, dėkui už tai, kad žmoniškumą žmogaus pavyzdžiu visiems, visiems, ne kunigų, vyskupų neišskiriant, įstengei ir 75 metų sulaukusi palikti. Tamstos asmenyje pasitelisino lietuvių Kazimierietėm duotas pasitikėjimas, parama ir meilė. Lai Dievas Tamstą išlaiko ilgiau, nei mano seniausią pacientą šiame krašte — net 100 metų ir šėsių mėnesių sulaukusi. Jo ilgo ir laimingo gyvenimo paslaptis, jo paties žodžiais, buvo: Daryk tik tai, kas derinasi su kitų gerove ir sau pačiam.

Mieła, kad Tamsta, Motinėle Immaculata, tai su kaupu išpildė. Palikus gimtuosius Pilviškius, mokeisi uoliai Šveicarijoje, šio krašto mokyklose kitus mokindama, perdėtines pareigose būdama ir būsimas vienuoles auklėdama, įrodė, kad Tamsta gera lietuvi būdama, šventai pavyzdžingai vienuole likai.

Ilgiausių sveikų metų!

Iš Jurgio Baltrusaičio kūrybos

(1873. IV. 20 — 1944. I. 3 d.)

ŽEMĖS SŪPUOKLĖS

Tu puoši žemę, Viešpatie Dieve, Tu duodi skruzdėi didžiulę pilį, Kai duodi medžiui žiedą ir žievę, Ir darbsčiai bitei sparną ir gylį...

Todėl, kas rytą, kai tyliai švinta, Išėjęs melstis į mano sodą, Randu, kad rūtos naktį nekinta, Kad paukščiai čerška giesmę vieną / nodą...

Rauda vienodai ir gūdus vėjal — Tad, jei Tu visa vienai supynei, Kožel Tu, Tėve, žmogui įdejai Dvejopą širdį į jo krūtine...

Juk tas, kam raustis, kaip kurmiui / reikia, Knaisioti šykštų molį, pajūry, Skundžiasi, kaip vergas, ir skirtį / keikia, Ir, kaip našlaitis, į tolį žiūri...

—*—
Bet jam į jūrą vos išsiveržus, Gelmių ir tolių širdis pabūgsta, Ir jis sapnuoja apleistus beržus, Vergijos slenkščio jam vėl / pritrūksta...

NAUJA LITERATŪROS PREMIJA

Lietuvių Akademinis Sambūris Montrealyje, vadovaujamas Kazio Veselkos, paskelbė V. Krėvės vardo \$500 literatūrinę premiją už geriausią 1954 metais išspausdintą ir dar nepremijuotą grožinės literatūros knygą. Ši premija yra vienkartinė, tačiau Lietuvių Akademinis Sambūris, ją paskyręs, kreipsis į visas Kanados lietuvių organizacijas, prašydamas tą premiją tęsti toliau. Jury Komisiją sudarys vienas LRD atstovas (LRD Valdyba jau

DIENŲ AUDIMAS

Painios žemės visos sritys — Žmonės, labai nusiteikę, Stengias išminties mokyti, Mato, kad budėti reikia...

Mokos vakaras iš ryto, Liepsnos — kibirkštis augina, Tad ir aš dairausi kito, Ką jis verpia, ką jis pina...

Bet ir jis taip pat težiūri, Ar ne tuščias mano svirnas, Ar tikrai valdau menturį, Ar suku vaisingai girnas...

Pats aš, pagal patyrimą, Duodu paspirtį negausi, Jei iš manęs kas ją ima, Ir, suklydęs, kelio klausia...

Ar randi tu lobį rimtą, Ar tik pikta uodą gaudai, Skirk dalytę bent dešimtą, Veik ir savo brolio naudai...

Mūsų dieną audros laisto, Ilgos, nykios mūsų mokyti, Žemės skausmui stinga vaista, Tenka širdžiai alpti, plaktis...

Ženk, žmogeli, apsidairęs — Liepto lentos gal netvirtos, Ir neaiškios žemės gairės, Ypač kryžkelėms neskirtos...

Pagal žmogui duotą lemtį, Niekas grobio nepalaido, Ir išdrįšęs pasisemti, Nebegaus pilno saiko...

Tad nurimk, širdie besote — Tau nuo amžių skirta suostis, Ir, sukniubus, nežinoti, Kas tau ašaras nušluostys...

—*—
"Ašarų Vainikas", I-ji dalis, Kaunas, 1942 m.

paskyrė Joną Žmuidziną), vienas Kanados Lietuvių Bendruomenės atstovas, likusieji trys nariai bus pakviesti paties L. Akademio Sambūrio. Premiją numatoma įteikti šių metų gegužės mėn. pradžioje Montrealyje.

Lietuvių Rašytojų Dr. J. džiaugiasi, kad gausingoje Kanados lietuvių bendruomenėje montreališkiai akademikai pasirodė pirmieji, realiu žygiu vertiną lietuvišką knygą ir didžiojo mūsų klasiko Vinco Krėvės atsiminimą. Tegul jų pavyzdys išjudina visą Lietuvių Bendruomenę nuširdaus lietuviškos knygos palaikymo linkme. LRD.

Skriaudžiamoji Lietuvių Bendruomenė

Antanas Audronis, Los Angeles, Calif.

(Visi lietuviškieji laikraščiai, išskyrus komunistiškuosius, gali persispausdinti).

Bendros pastabos.

Nežinau, kieno pastangomis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždaviniai ir tikslas yra taip nukarpyti ir sumažinti, kad Bendruomenės organizavimas ir populiarumas yra žemiau kritikos, ypač J. A. V. Nenorečiau tikėti, kad mes lietuviškai dar nepasiekė tokios kultūrinės aukštumos, jog nesuprastume susiorganizavimo reikšmės ir nepajęgtume susiorganizuoti. — Anaipol, atrodo, kad mūsų politikojantieji veiksniai, švelniai sakant, yra iš anksto pasiėmę svarbiuosius P. L. B. uždavinius, juos tvirtai laikydami savo rankose ir palikdami Bendruomenei tik kultūrinę veiklą ir pinigų surinkimą, politikuojančių veiksnių išlaikymui.

Įvairiuose lietuviškuose laikraščiuose nemažai buvo rašoma apie P. L. B. Bendruomenę. Rašančiųjų buvo apgailėstauta nesijdomavimo Bendruomenę padėtis. Buvo bandyta ieškoti išeičių, bet atvirai pasakius, mažai, o gal ir niekas, nedrįso pažiūrėti realybei tiesiai į akis ir pasakyti visą teisybę be jokių dangstymų. Kas yra Pasaulio Lietuvių

Bendruomenė?

Tai visuma žmonių, gyvenančių visame pasaulyje, kurie prisipažįsta esą lietuviškos kilmės. Vadinasi, P. L. B. Bendruomenė apima visus lietuviškos kilmės žmones, bet ne jos dalį. Jai priklauso, savaimė, be jokio pareiškimo, kiekvienas lietuviškos kilmės žmogus, — sakoma Lietuviybės išlaikymo Tarnybos leidinyje "Pasaulio Lietuvių Bendruomenė" knygelės įvedamajam žodyje, 5 psl.

Bendruomenė gali būti neorganizuota, pusiau organizuota, kai turi įvairias organizacijas ir visiškai pilnai susiorganizavusi. Tas priklauso nuo Bendruomenės narių kultūrinio stovio. Iki antrojo pasaulinio karo Lietuvių Bendruomenė visuose pasaulio kraštuose buvo tik pusiau — daliniai organizuoti. Daugur turėjo įvairias organizacijas, kurios atstovaudavo ir reprezentuodavo lietuvius, tačiau niekur nebuvo imtasi organizuoti vientiso visų lietuvių personalinio junginio — visumos — organizuotos Bendruomenės. Po karo, Vokietijoje gyvenantieji lietuvi — trejiniai pirmieji susiorganizavo ir sudarė visumos — organizuotą Bendruomenę. Po jų ėmė organizuotis visuose pasaulio kraštuose. Šiuo metu jau yra istisios eilės kraštų, kuriuose jau suorganizuotos tų kraštų Lietuvių Bendruomenės, bet kai kur dar reikės daug pastangų ir nuolaidų

iš visuomenininkų, kad to būtų galima pasiekti. Bendruomenės uždaviniai ir tikslas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždaviniai yra: ginti, spręsti, tvarkyti, atstovauti ir reprezentuoti visą pasaulio lietuviškosios kilmės žmonių reikalus ir juos padėti, kad būtų išsaugota lietuviybė ir gražinta laisvė Lietuvai. Lietuviybės išlaikymo Tarnybos leidinyje "Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Kelias", 19 psl. parašyta: "P. L. B. turi du tikslus — pagrindiniai ir atsitiktiniai. Pagrindinis — išlaikyti išveiktą lietuviybę. Atsitiktinis — atkovoti Lietuvai laisvę".

Iš Bendruomenės tikslo uždavinių matosi, kad organizuotoji Bendruomenė apima, arba gali derinti visus svarbiausius pasaulio lietuvių reikalus: politikos, kultūros, švietimo ir ekonomiškuosius. Jie visi turėtų būti taip derinami, kad būtų sudarytos sąlygos — pačios geriausios, lietuviybės išlaikymui.

Ideali organizuota Bendruomenė turėtų būti taip susitvarkiusi, kad ji padėtų savo žmonėms: vargė, nelaimėje, išalkusius pavalgydintų, apipylusius apgimtų, kenčiančius paguostų, padėtų surasti geresnį darbą, ekonomiskai įsikurti, įsigyti nuosavybę, biznį ir t. t. Be to, turėtų būti visi bendruomenininkai apdrausti: ligoj, nelaimėj, gaisro ir nedarbo atvejais. Būtų padedama persikelti į geresnę vietą, geresnį butą ar geresnį

kraštą. Ji turėtų savo namus, ligonines, prieglaudas, mokyklas, kursus, meno įstaigas, muziejus, archyvą, įmones, fabrikus ir krautuves.

Bendruomenės tvarkymas.

Organizuotoji Bendruomenė — tvarkosi demokratiškai pagrindais, sako Lietuviybės išlaikymo Tarnyba, aukščiausias kryptis. Jos bendruomenininkai renka aukščiausius organus, kurie pasirenka metodus, priemones ir laiką Bendruomenės uždavinių siekimui. Rinkimuose turėtų dalyvauti visi pasaulio lietuvi, nežiūrint, ar jie buvo anksčiau įregistruoti, ar jie mokoje solidarumo ar kitokių mokesčių.

Bendruomenės veikloje turi būti visos tautiškas ir surištas su juo gyvenimas, propaganda, kova už egzistenciją ir lietuviybę — rūpinimasis dabartimi ir ateitimi visos Bendruomenės, suprantama, laisvosios ir pavergtosios (Lietuvos) dalių. Rūpinantis lietuviškais reikalais, neturi būti užmiršti ekonomiškieji reikalai, jie turi eiti kartu. Juo ekonomiskai stipriau atsistos Bendruomenė, juo bus tikresnė, ilgesnė ir patvaresnė garantija lietuviybės išlaikymui.

Org. Bendruomenė tautiškuosius idealistus masina, nes jie žino, kad jos pagalba galima daug daugiau pasiekti tautiškujų kultūrinių laimėjimų. Atsargiuosius gyvenimo praktikus organizuotoji Bendruomenė turėtų traukti, kad

jos pagalba galima suorganizuoti garantijas egzistencijai, net ir didžiausiose nelaimėse. Komersantas ir ekonomistas turėtų viļioti organizuota Bendruomenė, nes jos pagalba galima įvykdyti didelis ir svarus ekonominis pulsavimas. — Del to įvairiausių sąžiningų ir turinčių didelį pareigos pajautimą specialistų dėka, pagal jų projektus ir jiems vadovaujant (ne būtinai tiems, kurie paruošia projektus), organizuojamoji Bendruomenė gali siekti tvirto ekonomiškojo pagrindo. Šituo atžvilgiu mums galėtų būti pavyzdžiu žydai ir kai kurios religinės sektos.

Žmonės jungia ne tik medžiaginiais reikalais, bet ir dvasiniais. Juos visus reikalinga planingai ir organizuotai tvarkyti. Mes per daug dideli individualistai: ekonomistai ir komersantai užimti tik savųjų, ne plačių, Bendruomenei naudingų biznių kūrimu, politiškai susispietę taip pat tik savame siaurame ratelyje, palikti viešai kultūrininkai, jie turi nešti visą tautinių reikalų našta besikuriančioje Bendruomenėje.

Bendruomenės sąvoka, kuri apima visus lietuviškosios kilmės žmonių reikalus, yra nuvertinta, nes iš jos atimta visa tai, kas šiuo metu yra aktualiausia ir kas, sudaro patį geriausią ir stipriausią organizavimosi pagrindą. Su šitokia veiklos sritimi, kokią yra palikta besioorganizuojančiai Bendruomenėi, mes tik padidiname vietinių organizacijų skaičių, suorga-

nizuodami Bendruomenę.

Bendruomenė turi stovėti didžiausioje aukštumoje. Ji yra didesnis junginys už V. L. I. K., už parapiją, A. E. T. ir kitas organizacijas. Ji yra visuma.

Bendruomenės pirmoji pareiga ne solidarumui mokesčio surinkimas, kartotekų sudarymas ir rinkimas aukų politiškujų veiksnių išlaikymui, bet apjungimas visų lietuvių ir jų visų svarbiausių reikalų organizuotas tvarkymas, gynimas, atstovavimas ir reprezentavimas, taigi pirmoje eilėje Bendruomenės pareiga yra pasiimti tai, kas jai priklauso — visus svarbiausius Pasaulio Lietuvių reikalus — politinius ir ekonominius, statant juos greta su jai paliktaisiais kultūriniais ir šalpos.

Tada Bendruomenės sąvoka bus visiškai kitokio svorio ir kitaip Bendruomenės kūrimasis ir egzistavimas vystysis.

Jeigu iki šiol Bendruomenės sąvoka jungia ne visumą, o tik dalelę žmonių, tai ne pačios Bendruomenės kaltė, bet visų politiškujų veiksnių, kurie ne tik netaikduoda tai, kas jai priklauso, bet net ir nežada niekada atiduoti. Šių veiksnių uždėjimas svarbiausios ir sunkiausios jai naštos — surinkti pinigų šitų veiksnių išlaikymui, yra keistas, nes yra tik pareiga, bet nėra jokios teisės. (Bus daugiau).

LAISVOJI LIETUVA

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

Pavarde ar slapyvardė pasirašyti
straipsniai ne visada išreiškia re-
dakcijos nuomonę.

Prenumerata:

Metams — 4.50; pusei metų —
2.50. Atskiras numeris 10 ct. —
Subscription per year — \$4.50;
6 months — \$2.50; 10 c. per copy.

Vyr. redaktorius Vyt. Stanelka.

Redaguoja Redakcinė Komitėja.
Straipsnius ir korespondencijas re-
dakcija taisy ir taipina savo nuožū-
ra Nesunaudoti rankraščiai grąžina-
mi autoriams pareikalavus.

Asmeniskumas tautos vadavimo darbe

Mūsų tauta šiandien yra pada-
linta į du skirtingus žmogaus lai-
svės horizontus. Vienas yra ten,
už vadinamos geležinės uždangos,
o kitas, taip vadinamam, laisvajame
pasaulyje.

Mes visi gerai žinome, kas de-
dasi ten, ir žinome, kas dedasi čia.
Kas dedasi nežina, gal pasitik-
rinti. Bet jausdamasis tai žinaš —
to rizikuoti nenori.

Daugelis žmonių šiame konti-
nente pritaria komunizmo doktri-
nai. Pritaria ne dėl to, kad būtų
įsitikinę jų rojumi, bet dėl neap-
pykantos sąvokų. Dėl to, kad ne-
numato artimoje ateityje teisingo
socialinio patvarkymo. Nenumato
valdžios noro pasukti vairo ta
kryptimi.

Tas pats yra ir tenai — komu-
nistiniuose kraštuose. Galima sa-
kyti visi, kurie nesėdi valdžios
postuose, komunizmu yra nepaten-
kinti. Jie nuolat nesiojasi neapy-
kantą savo širdyje, kuri yra nuk-
reipta prieš savo valdžią. Tačiau
tą savo neapykantą taip yra išmo-
kę paslėpti, kad nei žodžiuose, nei
veiksniuose, nei veido išraiškoje
jos nepastebėti. Tačiau, atimk
jiems atsakomybę už jų veiksmus,
jie per vieną dieną iškurtų savo
vadus ir valdžios pareigūnus. Ir
tie patys jų vadai puikiai matė,
prie kokio chaoso savo kraštą yra
privėdę. Bet ar daug pasauliui ra-
sime žmonių, kurie savanoriškai
keltųsi nuo puotos stalo ir eitų
prie kiauulių lovio.

Šiame kontinente su komunis-
tais yra kitaip. Dalis jų yra ap-
mulkinti savo vadų. Dalis jų silp-
nai civilizuoti. Kita dalis be mo-
ralės: — įvairūs padaužos, chuli-
ganai ir vagys. Patys vadai aiškiai
netiki į komunistinių kraštų rojų,
bet taip jau savo darbuose yra toli
pažengę, kad jiems nebeapsimoka
grįžti atgal. Jie jaučia, kad gali
įvykti pasaulio revoliucija ir po
to, jei pasaulį užvaldytų komunistai
— jie būtų "išgelbėti". Toks
jų galvojimas, pagal kuriuos seką
jų darbai, krašto įstatymais nėra
suvaržytas.

Kodėl, šiuo kritiškuoju metu,
laisvojo pasaulio valdžios nedaro
rimtų žygių komunizmo žiauru-
mams ir kėslams sudrausti? Argi
ir šiandien jie dar nemato, kas
ten dedasi? Argi jie nežino, kas
ten liejasi nekaltų žmonių krau-
jas?... Argi taip jau atbuko žmo-
gaus dvasia, kad matant lupinėj-
ant savo broliui akis, būtų gali-
ma ramiai sėdėti?

Juk ir vaikas, pamatęs katiną
pagavus žvirblį šaukia: — "Ma-
myte, gelbėk!"

Taip. Šitos valdžios postų gal-
vos mato ir žino, kas ten dedasi.
Bet jos sėdi tylios... ramios... Jos
galvoja: gal išsisuks, gal dar su-
silauks laimingos ir ramios mir-
ties savo šilkinėje patalyneje. Anus
gi?... — Trauk velniai... Tos būty-
bės, grėsiančio didžiojo pavojaus
išvakarėse, vietoje gelbėti žmonių
iš prašties, — stengiasi papildyti
savo piniginių kapių. Tam reika-
liu jie pardavinėja priešui valsty-
bines paslaptis ir daro visa, kas
jiems asmeniškai naudinga.

Praktikoje matome, kad daugū-
ma žmonių kovoją ne už bendrą
žmonių gerbūvį, bet už asmens
egzistenciją. Tiesa, yra žmonių,
kurie žmonių gerbūvio idėjas ke-
lia per spaudą, laikraščius, kny-

gas... Prirašomi tomai apie žmo-
gaus humanizmą, kurie guli su-
versti bibliotekų lentynose. — O
pasaulis — ne iš vietos... Vietoje
humanizmo mes matome, kaip
žmogus ryja žmogų. Ryja ne pap-
rastai, bet daug žiauriau už bet
kokį gyvulį.

Visai nenuostabu, kaip ana, tū-
la negrė, sirgdama ir neturėdama
ko valgyti, tūlo daktaro buvo pa-
prašyta šimtą dolerių už vizitą.
Tada ji paėmė iš po pagalvės pi-
toletą ir davė daktarui amžiną at-
lyginimą — amžiną atsilį.

O kaip yra su mūsų visuomene?
Argi nebus tas pats. Vos tik pasi-
šalinome iš tiesioginio komuniz-
mo pavojaus, tuojau griebėmės
tuščios garbės ir asmeniškio go-
šumo. Tariamės dirbą Tautos va-
davimo darbą, o praktiškai galu-
tinai baigiame jį suardyti. Netu-
rėdami nei teritorijos, nei valsty-
bės, kovojame už partines asme-
nybes. Vietoje dirbė tikrąjį darbą,
stengiamės virš visko iškelti savo
asmeniškumą. Mes norime čia,
kur galima sakyti, nėra galimybės,
pasidaryti diktatoriais ir pri-
versti kitus būti savo vergais. Ir
štai žmonės!... Šitame krašte mes
bijome išsireikšti. Bijome pasiro-
dyti. Bijome dėl to, kad gal koks
mažas reikaliukas privės. Gal rei-
kės kokio pažymėjimo ar atesta-
cijos... Daugelis šiandien bijo vie-
šai besiparodyti. Jis bijo būti už-
kluptas su aukų lapais, kuriems
jis nebetiki. Bet kartu jis bijo iš-
sizioti, nes gali susilaukti nemaio-
nės. Gali būti apšauktas Tautos
išdaviku, netikėliu, eretiku ir t. p.

Tai, ar šituo keliu eidami mes
galime įnešti ką nors geresnio Lie-
tuvos bylos gynimo reikale! Kol
teisybės neišvesime į dienos švie-
są — nieko nebus.

Jokie VLIKo persikraustymai į
J. A. V-bes, jokie juo sudėties pa-
vardžių kaitaliojimai nieko negel-
bės, kol mūsų vadovaujantieji or-
ganai nebus pagrindiniai reformuo-
ti...
Mes visi esame žmonės ir turi-
me suprasti, kad turime žmoniškai
ir elgtis. Mes turime ne mulkinti
vieni kitus, bet kas ko nesupran-
ta — paaiškinti. Galų gale, šiandien,
dėl lietuviškos veiklos, nėra
tokių dalykų, kurių paprastas žno-
gus negalėtų suprasti.

Mūsų vadovaujantieji organai
turi būti rinkti visų laisvojo pa-
saulio lietuvių. Arba į tuos or-
ganus turi įeiti visų politinių grupių
atstovai, įjungiant į juos ir nepar-
tinės visuomenės atstovą. Iš tų
žmonių turi būti išrinktas vyriausis
pasaulio lietuvių komitetas. Kaip
jis bus pavadintas — ne es-
minis dalykas.

Diktatorinis valdymas, sudary-
tas iš vienos kitos partinės grupelės,
šios dienos mūsų sąlygose nieko
negalės atsiekti. Mūsų vado-
vaujantieji organai turi vykdyti
visuomenės pageidavimus, bet ne
visuomenė turi paklusti jų dikta-
toriškomis užgaidoms.
Mes patys turime įsikiepti sau
moralinę atsakomybę Tautai ir su
teisybe priešakyje — žygiuoti į
Tautos išvadavimą.

St. Marma.

REMKIME TUOS — KURIE SKELBIASI "LAISVOJE LIETUVOJE"

V. Vaitiekūno tapytas Ad. Varno portretas

10 A. VARNO PORTRETU

Čikagoje gyveną dailininkai:
prof. I. Šlapelis, M. Šileikis, Br.
Murinas, J. Pautienius, V. Vaitie-
kūnas, H. Purvinis ir kt., artėjant
prof. A. Varno meno parodai, nu-
tapė, nupiešė apie 10 įvairaus di-
dumo jubilato portretų.

Čia talpiname dailininkų Br.
Murino ir V. Vaitiekūno sukurtus
portretus. Dailininkas Br. Muri-
nas savo grafikoje vaizdžiai mun
patiekia A. Varno profilį, gi tapy-
tojas Vladas Vaitiekūnas tikrai
meistriškais, darniais spalviniais
pėlais, vaizduoja profesoriaus
Adomo Varno žvilgsnį. Kiekvie-
no dailininko darbas savaip yra
įdomus, savaip užfiksuotas drobė-
je, ar popieriuje, paliks šios su-
kakties nenykstančiais liudytojais.

Vincas Rastenis,
Lietuvių Žurnalistų Sąjungos pir-
mininkas ir Europos Laisvės Ko-
miteto spaudos skyriaus vedėjas
iš New Yorko, lankėsi Čikagoje ir
pereitą sekmadienį Lietuvių Au-
ditorijoje padarė pranešimą čika-
giškiams aktualiais lietuvių poli-
tikos klausimais. Po pranešimo
gėkė gyvos diskusijos, kurių me-
tu išryškėjo tvirtas ir vieningas
čikagiškių nusistatymas esminiuo-
se lietuviškos politikos klausimuose.

Antanas Gintneris,
tremtinis, kuris laikas negalįs dir-
bti, nes fabrike buvo sužeistas, tai
metėsi į savarankų darbą, ir įstei-
gė Lietuvių Statybos Bendrovę,
kuri yra jaunutė, bet turi pasise-
kimą. Kelius namus jau pastatė
ir turi visą eilę naujų užsakymų.
Be to, A. Gintneris, nors vadovau-
ja minimali Statybos Bendrovei,
bet ir randa laiko spaudoje bend-
radarbiauti ir ruošia atsiminimus
apie anų metų kudirkininkus ir
kitus, ypač anų metų knygnešius,
daugiausia suvalkiečius.

KRĖVĖ SCENOJE

Pasirodys balandžio 23 d. Kel-
ly salėje (tarp Kalifornijos ir Ar-
cherio gatvių). Stato lietuvių ak-
toriai, gyveną Čikagoje, vadovau-
jami dramos aktorius Algio Diki-
nio. Stato Vinco Krėvės: Dangaus
ir žemės sūnus, Šarūnų ir Raga-
nių. Scenai pirmuosius du paruo-
šė Algimantas Mackus ir Raganų
dr. Henrikas Nagys. Scenovaizdį
padarė dail. Algis Kurauskas. Val-
dina aktorai: Irena Nivinskaitė,
Algis Dikinis (jis ir režisuoja), A.
Brinka, Jonas Kelėčius ir Vytau-
tas Valiukas. Vaidinimo pradžia
7 val. vakaro. Remia Čikagos Lie-
tuvų Kultūros Taryba.

Keletas žodžių jaunimui

— Pavojaus metas gimdo he-
rojizmą, gimdo žygius, kuriuos
dainiai per ilgus amžius dainuoja.
Pavojaus metas moko drįsti ir lai-
mėti...

— Mokykitės gyventi pavojuje!
Tarytum pranašas šaukė, mū-
sų didysis kūrėjas Balys Sruoga,
nacių okupacijos metais pasmerktas
žiauriausiai mirčiai Stuthof'o
koncentracijos lageryje. Jo žo-
džiai, tarytum aštrūs peiliai, smi-
go ne tik į mano, bet į daugelio
jaunų lietuvių — kalinių širdis.
Ir tada mes, deginantį puvęgių
žmonių važiavimui pritariant, kar-
tojome jo žodžius, tarytum mal-
dą:

"Amžiai slenka slėgdami,
Mes per amžius žengdami,
Buvom, būsimė laisvi!..."

Tiesa, čia, Amerikoje, mūsų gy-
vų niekas nedegina. Tiesa, kad mus
čia apvalė nuo vabzdžių, kurių
apsčiai buvo prisirinkę sovietų ir
nacių kalėjimuose, tačiau, mes ne-
ramiai žvelgiame į Baltuosius Rū-
mus ir drąsiai klausime:
— Kada išlaisvinsite pasaulį iš
krūvinosios bolševikų vergijos?
Kada paliausite vaišintis sovietiš-
koms gėrybėmis, kurios yra per-
mirkę mūsų brolių ir sesių krau-
jujė?...
Kova už teisybę visada nešė ir
atneš pavojų. Nebijokime jų! Mū-
sų jėga yra kur kas didesnė, negu
priešo — bolševiko jėgos. Mes ti-
kime į dvasinę jėgą, kuri yra ne-
nugalima. Pakluskime savo sovietiš-
koms bėgimams, kurie kalba mūsų bro-
lių — sesių lūpomis pavergtoje
Tėvynėje, kuris sako tvirtai ir įti-
kinančiai:

"Kas, kad mūsų maža,
vienam — jūsų šimtas,
Kas, kad mus išvaikė
tremtinių keliais?
Vai, drebėki, priešė,
mūsų rytas švinta,
Greit surengsim pirtį
jums ties Zarasais!..."
Lietuviškas jaunime! Jūs pri-
valote, jūsų lietuviška kilmė jus
įpareigoja būti savo brolių — se-
sių pasiuntiniais — ambasadoriais
laisvajame pasaulyje! Jūsų jautri
širdis, geras anglų kalbos mokėjimas
geriausiai gali prabilti į ame-
rikietį. Tik truputį drąsos, truputį
ryžto, ir patys įsitikinsite savo
darbo rezultatais! Jūsų broliai
Tėvynėje ir mes vyresnieji, jūsų
likimo broliai, būsimė jums dė-
kingi ir padėsime jums kuom ga-
lėsime.
Pradėkime tuoj pat. Juk 1918
ir 1941 metais ne seniai, bet jau-
nuoliai paskelbė Lietuvos laisvę
ir Nepriklausomybę, ir aplaistė ją
savo krauju.
Šiandien mes prašome iš jūsų
ne kraują, bet širdies ir ryžto!

V. Vaidenis

TAUTINIŲ GRUPIŲ SĄSKRYDIS

Čikagos miestas yra vadinam-
as kosmopolitiniu. Tam pagrū-
duotas faktas, kad didelę gy-
ventojų dalį sudaro įvairių tautų
žmonės, kurie leidžia savo kalbo-
se laikraščius, turi įsikūrę daugū-
bė savo organizacijų, šalpos, kul-
tūros ir kitais tikslais. Daugelis
vartoja savo prigimtą kalbą. Žo-
džiu, nėra nutraukę ryšių nuo sa-
vo tėvų kraštų, išlaikydami ats-
vežtą kultūrą ir tradicijas. Net
būtų galima pasakyti, kad daugū-
ma Čikagos miesto gyventojai su-
daro atskiras valstybėles.

Jie yra išpilietinę ir dėl to tu-
ri pilnas šio krašto teises, tiek
rinkimuose balsuoti, tiek būti iš-
rinktais įvairiais valdžios pareigū-
nais. Tačiau nuo senų laikų įsiga-
lėję politikieriai, nenorėdami už-
leisti valdiškų pareigūnų vietų,
visai stengiasi paneigti teises ir
privilegijas tautinėms grupėms
kaip tokioms. Šitai visa yra ne-
teisinga, neleistina ir prieštarau-
ja JAV konstitucijos pagrindiniams
dėsniams. Šitokią nelygybę
reikia būtina pašalinti bendromis
pastangomis.

Šio tikslo atsiekimui 1955.III.29
Čikagos stadijone, 1800 W. Mad-
ison St., 7 val. vak., tautinės grupės
jungtinai ruošia masinį sąs-
krydį demonstravimui solidarumo,
pareiškimui savo teisių, kaip pilie-
čiai ir įrodymui miesto tvarkymo
susidomėjimui. Įdomioje progra-
moje kiekviena tauta, taip pat ir
lietuviai, parodys savo tautinį me-
rią. Ta proga Robert E. Merriam
kandidatas į Chicago majorus, pa-
sakys atitinkamą kalbą, užgirian-
čią tautinių grupių teises ir sieki-
mus. Lietuviai turėtų dalyvauti
kuo skaitlingiausia.

DETROIT, Michigan

Padėkes pareiškimas.

LAS Detroito skyriaus valdyba
nuoširdžiai padėką reiškia prisidė-
jusiems prie surušto š. m. sausio
29 d. Baletu — Koncerto vakaro
pasisekimo: p. Januškevičienėi,
p. p. Marcinkėnui, Ribinskui, Ilja-
sevičiui, Vilku, Banioniui, Burba-
i ir studentams santariečiams. O
ypatingą padėką už svečių rūpe-
tingą priėmimą ir vaišinimą p. p.:
Puskepalaitienei, Šadeikienei, Ška-
rupskienei, Grikavičienei ir Lelie-
nei. Taip pat ir visiems kitiems,
parėmusiems vienokiu ar kitokiu
darbu bei atsilankiusiems į vaka-
rą.

Skyriaus valdyba nuoširdžiai
atsiprašo visus, kad šis pareiškis-
mas, dėl tam tikrų aplinkybių,
skelbiamas pavėluotai.

K. Veikutis,
LAS Detroito skyr.
Valdybos vardu.

— Tautinių grupių atstovai sa-
vo š. m. kovo mėn. 13 d. susėdėje
sudarė L. Nepriklausomųjų or-
do, Detroito skyriaus V. V. V. iš
šių grupių atstovų: Lietuvių Atgi-
mimo Sąjūdžio, Lietuvos Laisvės
Kovotojų Sąjungos, Lietuvos Re-
zistencinės Santarvės ir Lietuvių
Tautinio Sąjūdžio.

Studentų reikalai

Artėja studentų rinkimai
į Lietuvių Studentų S-gos Cent-
ro Valdybą, statomi kandidatai, iš
jų paminėtini:

Liūda Griškelytė,
viena iš veikiausių ir gražiausių
lietuvių studentų. Daug dirba stu-
dentijos tarpe: ilgametė Detroito
Lietuvių Studentų Draugijos val-
dybos narė, Detroito akademikų
skaucų ir santariečių skyriaus įstei-
gėja.

KODĖL MŪSŲ DIPLOMATAI TYLI?

Laisvosios Lietuvos" š. m. va-
sario 24 d. numery Lendrė Stur-
bras savo straipsnio pabaigoje iš-
reiškia savo nuomonę, kad mūsų
diplomatai labai klysta tyledami
prieš juos liečiančius įvairius, ne-
pagristus šmeižtus.

Ta proga norėčiau pareikšti
daugelio mūsų tautiečių, logiškai
galvojančių, nuomonę.
Kas tuos mūsų diplomatus šmei-
žia ir prieš ką jie turėtų teisintis?
Tokių rimtų tautai momentu, to-
kiais žemos rūšies koliojimais, te-
gali užsimti tik tokios pat žemos
kultūros žmonės (partijų fanati-
kai ir demagogai). Aukštos kul-
tūros žmonės, tokie žemi darbai
yra visai svetimi ir jų neaprakti-
kuoja. Kultūringi žmonės, kultū-
ringai ir kritikuoja. O kultūringa
kritika yra visiems naudinga ir
reikalinga. Gi tokia žema ir vie-
našališka kritika, ypač sąryšį su
Lietuvos laisvinimo darbu, kurią
mes seniai visuose laikraščiuose
skaitome, dalyko iš esmės ne tik
nepakeičia, bet smarkiai pablogi-
na laisvinimo darbą, apsiuodina
svetimų tautų tarpe ir tuo pačiu
pasitarnauja priešui. Gi visuome-
nės tarpe ima rasti tam laisvini-
mo darbu visiška apatija ir nuo
bet kokio rėmimo visiškai susilai-
kymas, atseit, nepasitikejimas "lai-
svintojais".

Mūsų diplomatai yra teisėtai
paskirti buvusios mūsų vyriausy-
bės. Jie atstovauja ne vieną ku-
riją partiją ar grupę žmonių, bet
visą tautą, be partijų bei religijų
skirtumo. Jie yra aukščiau partijų.
Jų pareigos yra aukštesnės,
negu atsakinėti į nereikšmingus
puolimus. Jų tikrosios pareigos —
palaikyti tiltą tarp savo atstovau-
jamo krašto ir kitų kraštų. Jų
darbas tylus ir svarbus. Kai ateis
laikas, jie prabils, ne reikiančiu,
koliojančiu tonu, kas tik dera po-
litikieriams ant bakčos užsilipus,
bet kultūringu.

Mūsų visi diplomatai yra aukš-
tos kultūros, moralės ir aukšto
intelektu žmonės, savo pareigas,
pagal esamos padėties, sąžiningai
atlieka ir po kasdienines asmeni-
nes intrigas painiotis yra ne jų
darbas.

E. Čekienė.

Pasaulyje daug gražių vietų,
Visur juk žydi gėlės,
Bet niekur nėra tokio krašto,
Kaip mano Tėviskėlė.

VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS DIREKTORIUS RAŠO:

Pone Redaktorau,
Tamsta persispausdinai iš "Ne-
priklausomos Lietuvos" korespon-
denciją, parašytą, Tamstos many-
mu, Henriko Jakubičiaus, kuris pa-
skelbė klaidingų davinį apie Va-
sario 16 Gimnaziją. Žinau, kad
Tamstai rūpi tik tiesa, todėl kreip-
puiosi su prašymu, kad paskelbtos
klaidingos apie gimnaziją in-
formacijos būtų patikslintos.

1955 metų vasario mėn. 3 dieną
"Laisvojoje Lietuvoje" yra para-
šyta: "... Vasario 16 Gimnazijos
mokytojai vis daugiau kompleksuo-
jami tik iš frontininkų". Iš 18
gimnazijos mokytojų tik 2 moky-
tojai yra frontininkai. Visi kiti su
frontininkais nieko bendrą neturi.
Gimnazijai cenzuotų mokytojų
labai trūksta. Būkit Tamstos geri
ir suraskit mums bent 5 cenzuotus
mokytojus.

Toliau Jūsų parašyta: "... toje
gimnazijoje globojami tik aiti-
tininkai". Visos gimnazijos moki-
nių organizacijos turi savo globė-
jus: skautų globėjai yra mokyto-
jai Venslauskas ir Gailius, Evan-
gelikų jaunimo — mok. Jurkaitis
ir ateitininkų — mok. Natkevičius.
Yra keli dalykiniai būreliai, kurie
irgi turi globėjus. Visoms organi-
zacijoms suteikta vienoda laisvė.
Niekas nėra nusikriaustas, nei pri-
villegijuotas. Puikus tarpusavio
mokinijų sugyvenimas. Skautai
turi 120 narių, Evangelikų Jauni-
mo Rateliai — 55 narius ir ateiti-
ninkai — 45 narius.

Būkit Tamsta malonus šitą tiesą
paskelbti.

Dr. Vl. Literkis,
Gimnazijos Direktorius

Ministeris K. Škirpa apie prof. A. Voldemarą

1955 m. kovo m. 19 d.

Gerb. Pone Redaktorai,

Akivaizdoje fakto, kad per spaudos diskusijas apie prof. A. Voldemarą grįžimą 1940 metais į Lietuvą, tapo supainiotos datos ir iškreiptos to atsitikimo aplinkybės, laikau savo moraline pareiga, kaip to atsitikimo gyvas liudytojas, pateikti sekančių patikslinimų, paremtų mano užrašais iš ano laiko:

1) Prof. Voldemaras susirūpino grįžti į Lietuvą, kai patyrė apie Sov. Rusijos nepagrįstus priekaištavimus ano mėto Lietuvos vyriausybei ir grąšinimus mūsų kraštui.

2) Jis tuo metu gyveno Romoje, kur ruošė vieną mokslinį darbą. Mūsų Pasiuntinybei prie Italų Vyriausybės buvo pavesta perkabėti jį nuo grįžimo, bet prof. Voldemaras nepaklausė ir birželio pradžioje išvyko iš Romos per Šveicariją į Lietuvą.

3) Tuomet Užs. Rkl. Minijos nurodė man pasimatyti su prof. Voldemaru jam pravažiuojant per Berlyną ir pabandyti jį dar kartą paveikti, kad susilaikytų nuo grįžimo. Tuo tikslu man buvo pavesta smulkiai supažindinti jį su tikra ano mėto santykių su Sov. Rusija padėtimi, kad jis pats galėtų įsitikinti, jog savo sugrįžimui ne tik ką Lietuvai pagelbėtų, bet gal tik dar daugiau pasunkintų tuos santykius, juo labiau, kad jo atsiradimas Kaune būtų pakurstantį atsiliepę jį politinius šalininkus, jau prieš tai kelčius neramumų.

4) Prof. Voldemaras atvyko į Berlyną 12 d. vėlai vakare ir sekančią, t. y. birželio 13 d. prieš piet pats paskambino man telefonu į Pasiuntinybę, pareiškdamas noro su manim pasimatyti. Jam atvykus, supažindinau jį su tuo, kas man buvo iš Kauno pavesta, ir siūliau jam apsigalvoti. Atrodė, jog jis nebuvo ypatingai užsispyręs ir žadėjo palaukti, kol padėtis išryškės kiek daugiau.

5) Birželio 15 d. buvau pakviestas p. Voldemarą su ponu Picturno. Po pietų, kai dar šnekučiavomės prie puoduko kavos, buvo gautas tekstas Maskvos ultimatumo Lietuvai, kurį paskelbė vokiečių telegrafinė agentūra DNB ir papildomų žinių, kad Merkio Vyriausybė tą ultimatumą priėmė ir, kad rusų Raud. Armijos jėgos peržengė Lietuvos sieną ir žygiuoja gilyn į mūsų kraštą be jokio iš

mūsų pusės ginkluoto pasipriešinimo.

6) Akivaizdoje suminėtu žiniu, prof. Voldemaras prasitarė, jog jis seniai prisibijojęs, kad Sov. Rusija nepanaudotų Vokietijos išvėlimo į karą tam, ydant pagrobūt Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes. Maskvos ultimatumas parodė, jog jis, Voldemaras, neklydęs, ir aiškino, jog buvusi padaryta didėle klaida, kad 1939 m. rudenį nebuvo imtasi priemonių apsaugoti Vilnių nuo rusų Raud. Armijos prasiiveržimo į tą Lietuvos dalį. Išvadoje, p. Voldemaras rodė susirūpinimo, ar jam tuojau pat neišsikubinti į Kauną. Aš jį nuo to atkalbinėjau, kaip įmanymas, bet jis buvo tiems mano įtikinėjimams abejingas. Jaučiau, jog jį kokia stipri jėga traukte traukė tuojau grįžti į savo kraštą, kad jam nelaimės valandoje kuo nors pagelbėtų. Tą pat birželio 15 dienos vakarą jis vis dėlto dar neiškeliavo.

7) Birželio 16 d. prieš piet prof. Voldemaras pasiteiravo telefonu, ar neturiu kokių naujų žinių iš Kauno. Patyręs iš manęs apie Prezidento A. Smetonos pasitarimą į Eitkūnus naktį iš birželio 15 į 16 d., prof. Voldemaras sponstaniškai, bet piktai, pasakė, jog esą to iš A. Smetonos ir nebūvę galima laukti... Dabar jis, Voldemaras, esą turįs kelis tikrai laisvą grįžimui į Tėvynę... Tai buvo politiskai susivaidijusių dviejų brolių sąskaitos suvedimas... Į mano pastabą, jog vistik turėtų dar gerai apsigalvoti, prof. Voldemaras atsakė, jog jis jau esąs galutinai nusistatęs, tik dar nežinas, ar besuspėsias išvykti tą pat vakarą, nes dar neturi užsisakęs geležinkelio bilietų ir turįs dar patikrinti, ar yra tvarkoje jo ir jo žmonos vizos išvykimui iš Vokietijos. Kai visa tai bus paaiškėję, žadėjo man paskambinti ir pranešti, kada tikrai išvyksias.

8) Birželio 17 d. apie pietus prof. Voldemaras pasiteiravo telefonu, ar man žinoma, kad jau Lietuvai turi naują Vyriausybę ir kaip aš jį žiūriu. Atsakiau, jog apie tokios Vyriausybės sudarymą jau esu painformuotas, bet, kad jos sąstatais keistokas: apart trijų asmenų, kurių pavardės visuomenėje yra žinomos, visi kiti jos nariai sukelia abejonių. Prof. Voldemaras sakė, kad ir jis yra panašios nuomonės, t. y., kad sąstatais naujojo Min. Kabineto tikrai savotiškas. Tačiau, pastebėjo, jog esą pats faktas, kad nauja vyriausybė

susidarė, parodė, jog Kaune jau yra kokia nors tvarka ir, kad todėl jis galutinai nusprendė nebe-gaistant grįžti į Lietuvą ir išvyktą tą pat birželio 17 d. vakariniu traukiniu. Nors ir atrodė beviltiška jį nuo tokio žygio atkalbėti, bet paprašiau, kad surastų kaip nors laiko su manim pasimatyti dar kartą. Prof. Voldemaras, nors ir skundėsi laiko stoka, pažadėjo nors trumpam užsukti į Pasiuntinybę kurį nors valandą po piet.

9) Atvykus birželio 17 d. po piet su mumis atsiveikinti, dar kartą įtikinėjau prof. Voldemarą, kad apsigalvotų ir į Kauną nevyktų. Tai buvo mano paskutinės pastangos jį persergeti nuo nelaimės, ir šį kartą tai padariau nes tos ar kitos Vyriausybės pavidimu iš Kauno, bet savo iniciatyva, norėdamas prof. Voldemarui tik gero, kaip lietuviui patriotui. Greitai įvairių politinių samprotavimų, atkreipiau jo atydą į pavojų, koks jam galėtų kilti iš sovietų pusės, kaip asmeniui su "germanofilo" opinija ir iš seniau pasizymėjusiam savo anti-komunistiniu nusistatymu. Prof. Voldemaras į tai atsakė, jog jis nelaišką savęs jokiu germanofilu; tokia opinija apie jį buvusi sudaryta jo politinių priešų piktos propagandos ir niekas kita. Kai dėl Sov. Rusijos, jis jai niekad nieko pikto nepadaręs ir jos nei savo kalbose nei raštuose pikta nepuolęs; todėl nematats, už ką sovietai galėtų jam kerštauti. Jei, tačiau, iš jų pusės vistik pasireikštų kokių priekabių, tai jis, Voldemaras, tikis, jog iš tokios bėdos pagelbėtų išsiskuti prof. Krėvė — Mickevičius, kaip asmeniškas prietelis nuo senų laikų. Išvadoje, prof. Voldemaras pasakė, jog jam jau iki gyvo kaulo įsijęs bastymasis po užsienius ir emigrantinis gyvenimas: jei, esą, pristieitų mirti, tai jau geriau numirti savo Tėvynėje!

10) Atsisveikindamas, prof. A. Voldemaras paprašė mano leidimo pasiūsti iš Pasiuntinybės telegramą vienam savo prieteliui Kaune, kad jį išpėjus apie atvykimą. Be to, paprašė, kad aš išpėjau apie tai ir Užs. Rkl. Minijos centrą; jis tai motyvavo tuo, kad, esą, kas nepamanytų, jog jis atvykstas slapta. Tuo pat sumetimui jis apmokėjo telegramą savo lėšomis (kainavo vos keletas markių) ir paprašė Pasiuntinybės pakvitatavimo, kad turėjus formalinį įrodymą... Taip savo pasielgimą uždokumentavęs, prof. Voldemaras išvažiavo iš Berlyno birželio 17 d. vakariniu traukiniu, kuris atėidavo į Virbalio stotį (Lietuvos pu-

sėje) sekančią dieną iš ryto (taigi birželio 18 d.) ir pasiekdavo Kauną apie pietus.

Apie tai, kad prof. Voldemaras pasitiko Virbalyje saugumo pareigūnai ir jį galutinai areštavo Kauno stotyje, tepatyrė tik žymiai vėliau iš kelių asmenų, pabėgusių į Vokietiją, gelbiantis nuo sovietiškojo okupanto. Labai buvavo gaila, kad prof. Voldemaras nepaklausė mano patarimų ir pats, taip beprasmiskai, pastatė savo gyvybę į pavojų ir į sovietiškojo okupanto nagus.

Kaikuriuose laikraščiuose buvo paskelbta, neva prof. Krėvė — Mickevičius buvo kreipėsis į man pavestą Lietuvos Pasiuntinybę Berlyne, kad sulaukičiau prof. Voldemarą nuo vykimo į Kauną. Ši žinia yra neteisinga: nei prieš Paleckio Vyriausybės paskelbimą, nei po to, nei pats prof. Krėvė — Mickevičius, nei kas kitas jo pavidimu iš Užs. Rkl. Minijos centro, man tokio nurodymo nebuvo davęs. Pastangos, kurių šia prasme esu dėjęs ir čia aukščiau aprašiau, buvo mano padarytos pagal paveldimą paskutiniuos Lietuvos Vyriausybės (p. Merkio), o ją sovietams nušalinus — dar bandžiau prof. Voldemarą paveikti grynai savo asmeniškai iniciatyva, kaip pp. 8—9 apibūdinta.

Taip pat yra neteisinga žinia, neva prof. Voldemaras buvo surestuos birželio 15 d. Kauno stotyje. Tuomet jis dar tebebuvo Berlyne ir čia, kaip jau esu suminėjęs, jis išbuvo iki birželio 17 d. vakaro. Už jo suėmimą birželio 18 d. Kauno stotyje ir deportavimą į Sov. Rusiją atsakomybė tenka tik sovietiskajam okupantui.

Su tikra pagarba
Kazys Škirpa.

Į JAV LIETUVIUS ČIURLONIO ANSAMBLIO IR MUZIKO A. MIKULSKIO REIKALU:

Brangūs tautiečiai,

Tarp pačių didžiųjų dvasinių turtų, kuriuos iš Tėvynės išsivežėme į platią pasaulį, yra lietuviška mūsų daina. Ji išaugo iš Tautos širdies, širdžiai daugiausia ir kalba. Lietuvis su daina gimsta, su ja ir toliau nebesiskiria — ir žaidžia, ir darbą dirba, liūdi ir džiaugiasi, myli ir vergsta, į karą žygiuoja ir į tremtį keliauja...

Šitaip tapome dainininkų tauta savo pačių dvasios paguodai ir svetimųjų garbei bei nuostabai.

Lietuviškos dainos kelią pasirinko ir mūsų Čiurlonio ansam-

blis. Gimęs Lietuvos sostinėje Vilniuje, jis surinko Lietuvos laukų ir lankų, kalnelių ir skardžių aidus ir juos per tremtį atsivežė čia, į laisvąją Ameriką. Jau penkiolika metų, kaip tais aidais ir patys čiurlioniečiai gyvena, ir mums apie mūsų Tėvynę kalba.

Su Čiurlonio ansambliu savo gyvenimą suliejo jo meno vadovas muzikas A. Mikulskis. Penkiolika metų jam atduotų ir dešimt metų kitiems lietuviškiems chorams — štai pati gražioji, patrauklioji ir prasmingoji dvidešimt penkerių metų muziko Alfonso Mikulskio gyvenimo dalis.

Krūvon šitie metal sudėti — tai šimtai ir tūkstančiai ar dešimtys tūkstančių įtempto darbo, rūpestio, jaudinimosi ir pasididžiavimo valandų. Tai kietų pastangų ir didelio pasiaukojimo metal gimtosios šalies meilei, ilgiesiui, grožiui ir garbei.

Pavertojti Lietuva negali už tai atsilyginti. Tam, mūsų, laisvuju lietuvių, pareiga Čiurlonio ansambliui ir jo vadovui už viską pasakyti nuoširdų ir didelį lietuvišką dėkui! Jie to nusipelnė.

Todėl kviečiame abiejų Jubiliatų sukaktis visur reikšmingai ir prasmingai paminėti. Pačiame Clevelande Severance Hall rūmuose gegužės 15 d. įvyks jubiliejinė koncertas su Jubiliatų pagerbimo aktu. Nuo mūsų. Nuo mūsų širdžių jautrumo turės priklausyti, kad šita lietuviško kultūrinio įvykio šventė praeitų su ta nuotaika, kurią turi sukurti visų mūsų gilaus dėkingumo ir teisingumo įvertinimo jausmai.

Bet vien to turėtų būti permaža. Iškilmes praeis, ir jų atsiminimus laikas ir gyvenimo srovė dildys. O jos turėtų palikti ką nors pastovesnio. Visų pirma tad sudarykime kurybiniam Čiurlonio ansambliui darbiui sąlygas. Ansamblis juk yra ne vieno Clevelando, bet visų JAV lietuvių vienybė. O jis neturi net vietos savo repeticioms. Todėl antrasis mūsų prašy-

Švenčių ir kitomis progomis, saviems ir svetimiesiems tinkamiausia dovana yra Prof. IGNO KONČIAUS

MEDŽIO DROŽINIAI Gimtąjam kraštui prisiminti

223 kreidinio popieriaus puslapiuose rymoja 100 kryžių, smutkelių ir rūpintojėlių, išreiškiančių Gimtojo Krašto ilgesį ir meilę jam.

Aptarimai ir paaiškinimai lietuvių ir anglų kalbomis. Kaina \$5. —

Užsakymus drauge su pinigais siųsti: "Laisvoji Lietuva", 3157 So. Emerald Ave., Chicago 16, Ill.

EVA PERON MANO GYVENIMO PRASMĖ

(Tėsinys)

XXIII

NUSILEISTI ŽEMYN

Kai kurie mano — ir net man tai naiviai sako — kad bendraudama su darbininkais ir turiu per daug didelį ir net herojišką pasiaukojimą.

Ne vieną kartą, ypač mano darbo pradžioje, kol mane lankiusieji žmonės dar nežinojo "mano atsakymų", mano akivaizdoje buvo tariamas žodis: "nusileisti žemyn".

Jie sakydavo: herojiškai nusileisti žemyn iki darbininkų.

Kiti patarimo formoje: Nepretiku, kad tamsta darytum tą didį pasiaukojimą nusizėmindama iki jų.

Žinau, jog ne kartą, kaipo atsako, pakakdavo vieno pasibjaurėjimo žvilgsnio.

Kitais atvejais pasipiktinimas išsiledavo žodžiais ir turio pripažinti, jog kartais būdavau per daug šiurkšti su jais, net su kai kuriais draugais, kurie manęs nesuprasdavo.

Aš nei aukojuosi, nei nusizėminu.

Apšėjime su darbininkais man niekas neatrodo nemalonu.

Jie žmonės paprasti, taip. Sutinū, kad jie dalykus išreiškia grubiai. Nedaro daug vingių, norėdami pasakyti, ką mano, nes jie

dar neišmoko meluoti. Jeigu aš kada ko nors neišpildau, jie tai moka man priminti, ir tai tokiu būdu, kad aš nepasijuntu įžeista.

Aš niekada nepasirinkdavau darbininkų, kurie lankosi pas mane. Žinau, jog isiterpę tarp peronistų, kartais ateina manęs aplankyti ir komunistai. Bet niekada nebuvau jų užgauta nei vienu žodžiu.

Kartais diskutavome energiškoje formoje, ir ilgą laiką didelės svarbos dalykus, bet niekad neturėjau nusizėminti, kad išgirsčiau kokį kvailą ar nepadorų išsireiškimą.

Oligarchijos žmonės, kurie mano, kad aš "nusileidžiu žemyn", bendraudama su darbininkais, — daug galėtų iš jų pasimokinti ir gal tuo atveju jie kiek "pakiltų" savo sąžiningume ir vertybėje, nors tai sakau be mažiausios vilties jų atžvilgiu.

Kaip tik oligarchijos rateliuose mėgstama kalbėti apie perdėtą darbininkų pretenzijas.

Aš galiu užtikrinti, jog niekada, nebent išimties atvejais, jie reikalauja daugiau to, kas yra teisinga, ir jeigu kada prašo daugiau negu yra protinga, tai kyla iš klaidos apskaičiavime, ką tuojau pri-

pažįsta, kai ją pastebi, arba, pagaliau, paklausę blogų draugų, isiterpusių į jų tarpą, arba kartais pačių darbdavių pakurstyti, nes darbininkams užmokescnio pakėlimas yra jiems pretekstas padidinti prekių kainas dešimtį kartų daugiau, negu tai pateisintų algų pakėlimas.

Mūsų darbininkai yra taip protingi statydami savo gerbuvio pagerinimo reikalavimus, kad daugelį kartų aš galėjau padaryti jiems siurprizą, išgaudama dėl jų daugiau, negu patys didieji optimistai tarp jų drįso prašyti.

Mano raštineje niekada nestinga darbininkų. Aš dažnai juos matau kalbant su ministerais, su aukštiais valdininkais, valstybių pasiuntiniais, su kilmingais ir garsiais svečiais.

Man patinka matyti, kaip darbininkai nesibijo bendravimo su bet kuo ir save jaučia lygiais ir kožel ne? Kartais man atrodė, jog mano raštineje jie "jaučiasi esą daugiau, negu kiti", nes tenai jie turi privilegiją.

Kiti gali sieti išgyti mano draugystę, darbininkai gi žino, kad jie jau turi teisę į daugiau, negu mano draugystę, o tai yra mano meilė.

Matydama, kaip darbininkai apsieina su kitais ir juos įvertina, aš daug ko išmokau.

Dabar žinau, jog tie žmonės, kurie išgyja darbininkų meilę, bendrai imant, yra verti Peronistinio judėjimo; ir kad mūsų kovai netinka tie, kurie nesugeba ar

negali išgyti šitos meilės.

Darbininkai atsako draugiškumu ir meile tikrai j tuos, kurie sąžiningai ir ištikimai pasiūlo savo draugystę. Ir jie turi aštrų jausmą, kurs jiems leidžia pamatyti klaidą tų, kurie nori panaudoti jų draugiškumą, kaip priemonę savo asmeninės ambicijos tikslams.

Geriau rašyti ištisas dienas apie tūkstantį mano sindikalinio darbo smulkmenų.

Bet aš norėjau nurodyti tik į pagrindinį dalyką, kurs duotų žmo nems kiek suprasti prasmę mano darbo, kurį atlieku kaip neišvengiamą dėkingumo ir meilės pareigą.

Tačiau tik tas tegalės turėti tikslų to supratiną, kas turėjo progos pažinti herojišką ir kilnią sielą žmonių, kuriuos kilniais padaro darbas, ir tik dirbantieji tegali būti tikrai garbingais.

Iki šitos kilnybės negalima "nusileisti". Sakyti taip yra tokia pat nesąmonė, kaip kad būtų, jeigu sakytumė: "noriu nusileisti į Acohcagca (kalnas virš 7 k. aukštumo).

Iki šito kilnumo galima tikrai kopti aukštyn, ir mano svarbiausioji ambicija yra kasdien pakilti bent kiek aukštyn.

XXIV.

TREČIADIENIŲ POPIEČIAI

Kiekvieną trečiadienio popietį Generolas Peronas pasišvenčia išimtinai sindikaliniais darbininkams.

nė sąjunga, bent vieną ar du kartus per metus būtų drauge su Generolu.

Šitą privilegiją turi tik aukštesnieji sąjungų dirigentai, kuriuos daugely atvejų lydi bendradarbiai iš profesinės sąjungos skyrių krašto viduje. Tai paprastai įvyksa kiekvieną kartą, kada kurs nors sindikatas turi savo laikinį suvažiavimą.

Aišku, jog kiekviena audiencija turi turėti kokį išimtiną motyvą, nes pasinaudoti Respublikos Prezidento laiku turi būti irgi dalykas išimtinai svarbus.

O tokių išimtinai svarbių motyvu visada susiranda darbininkų organizacijose.

Kartais būna problemų, kurias tegali išspręsti tik Peronas, pasiremdamas savo dviguba savybe, kaipo krašto ir judėjimo vadovas.

Niekas kitas, kaip tik jis, turi krašte šitą dvigubą investitūrą ir plenipotenciją.

Visada esama sindikalinų problemų, sprendžiant kurias reikia atsižūrėti ne tik į darbininkų reikalus, bet ir į visos liaudies, visos tautos interesus.

Tokiais atvejais tikrai patsai darbininkų Lyderis, liaudies vadas ir Tautos galva, gali apžvelgti problemą visoje jos apimtyje.

Tik jis tegali parodyti darbininkams, kuria kryptimi iriki kol gali ir turi būti sprendžiama problema.

(Bus daugiau).

4 psl. LAISVOJI LIETUVA

A. A.

Mielam prieteliui Cezariui Modestavičiui ir šeimai, tėveliui A. A.

MJR.

CEZARIUI MODESTAVIČIUI

mirus nuosirdžią užuojautą reiškia

Stasys V.
Chicago, Ill.

LIŪDNA TIKROVĖ

Iš Kolumbijos lietuvių gyvenimo.

Medellino lietuvių kolonijos vardas plačiai linksnuojamas lietuvių visuose pasaulio kampuose. Ir šio "garso" Medellino lietuviai, kaip atrodo, vis dar aukščiau siekia. Tačiau kas iš šio "garso" išeis, nes atsakomybė dėl suardymo lietuvių vienybės ir net del kenkimo Lietuvos laisvinimo darbu, tenka rimtai pagalvoti. O tie "garsinimo" reiškiniai, kaip atrodo, vis ryškiau pasireiškia. Ir kelta, kad keli lietuviai vedasi esą vieninteliai autoritetai ir kieno tai įpareigoti primesti visiems kitiems savo valią, ir kad tik jų vienybę ant tėvynės aukuro dedamos pastangos tėra geros, o kiti lietuviai, netik, kad neturi teisės prisidėti prie lietuvių darbo, bet kiekvienas kitų lietuvių geras pasireiškimas įdėti ir savo įnašą į lietuvių darbą, yra ne tik pasakojamas netinkamu, bet prieš juos imamas provokacinių šmeižtų.

Ne taip senai grupė Medellino lietuvių įsteigė Lietuvos rezistencijos Santarvę. Tai buvo pirmas drąsus kelių lietuvių žygis, merdinti lietuvių gyvenimą išjudinti ir bent dalinai atgaivinti gražų, lietuvišką gyvenimą ir veikimą. Naujai įsisteigusios santarvės nariai ėmėsi pirmo gražaus žygio suruošti Vasario 16 minėjimą. Tik rai šis minėjimas praėjo labai gražiai, ir kadangi jis buvo padarytas pirmą kartą čia įtakingų svetimtųjų tarpe, buvo nepaprastai patarnautas lietuvių vardo išskėtimui.

Tačiau tariamiems seniesiems "vadams" toks lietuvių "brudėjimas" nepatiko. Jie jau prieš tai su pagėža šaipėsi iš besikuriančio santarvės skyriaus. Kaip jų jau įprasta, jie tuojau ėmėsi provokacinių pletkų, paleisdami gandas, kad, girdi, įsisteigė grupė, kurie kovosią prieš katalikybę. O šis Vasario 16 minėjimas juos dar labiau užrūstino. Po minėjimo plet-

kų padaugėjo ir štai vieną sekmdienį kolonijos tariamas vadas kun. Tamošiūnas, per lietuvių pamaldas, tuos provokacinius pletkus patvirtino, atseit, uždėjo savo autoritetinę "antspaudą".

Kun. Tamošiūnas per pamaldas pasakęs pamokslą, pareiškė, kad turis ką svarbaus, kaip kunigas ir katalikas, pasakyti. Jis pareiškė, kad Medelline, lietuvių tarpe įsisteigė liberalinio pobūdžio organizacija ir kad jis, kaip kunigas, prie šio altoriaus įspėja lietuvius, kad jie žinotų, kad ši organizacija yra nekatalikiška.

Iš tokio kun. Tamošiūno pareiškimo aišku, iš kur kyla ir visi kiti šmeižtai, paleisti įsisteigusios santarvės adresu. Ar kun. Tamošiūnas, kuris dedasi vieninteliu vadu Medellino lietuvių kolonijai, pagalvoja, ką jis savo kalbomis ir veiksmais pasitarnauja? Ar jis tuč lietuvius suvienijo, ar jis pasitaravo mūsų tautos labui?

Kiekvienam aišku ir žinoma, kas yra Santarvė. Ji yra nepartinė organizacija ir už tai, kad ji nepartinė, gal kun. Tamošiūniui ir nepatinka. Jis prievarta nori visiems lietuviams uždėti partinius pavalkus... Šiandien jau nei šmeižtai, nei grąšinimai neprivers lietuvių dėtis prie ko nors, kad trukdytų lietuvišką veiklą.

Tačiau lietuviai Santarvės ratelyje, tikisi atsispirti prieš visus šmeižtus ir parodyti, kad jie yra ne tik geri lietuviai, bet ir geri katalikai. Jie iš tautos ir bažnyčios reikalų jovoalo nemaišys, bet tinkamai atiduos, kas Dievo — Dievui, kas Tautos — Tautai.

I. P.

IDOMUS PATIKSLINIMAS

Kuomet Sovietų Rusijoje vidaus prekybos ministeriu buvo paskirtas L. M. Kaganovič, "Draugas" paskelbė, kad tai vienintėlis žydas, išlikęs Kremliaus viršūnėse.

Siunčiu ištrauką iš "Common Sense" vedamojo iš 1954 m. gruodžio mėn. 15 d. Ten apie Kremliaus valdovus taip rašoma:

"L. M. Kaganovič — žydas,
N. M. Svornik — žydas,
A. I. Mikojan — Armenijos žydas,
M. Z. Sabunov — manoma, kad žydas,
M. A. Suslov — manoma, kad žydas,
N. N. Satalin — manoma, kad žydas,
A. I. Kirišenko — monoma, kad žydas,
K. E. Vorosišov — vedęs žydę
V. M. Molotov — vedęs žydę"

Idomu, kuri tikra informacija?

A. P.

Prisidėkim prie 'Laisvosios Lietuvos' vajaus

Ir dalyvaokit laimėjimuose

1. Tik užsisakyk "L. L." arba pratęsk prenumeratą 1955 metams ir dalyvausit laimėjimuose dovanų \$ 2.000 vertės.
2. Surask 5 naujus metinius prenumeratorius ir gausi dovaną \$ 5 vertės, o taip pat dalyvausit platintojams skirtuose laimėjimuose
3. Jei neturi galimybės dalyvauti platinime, prisidėk šiaip prie vajaus: atsiųsk adresu savo pažįstamų ir kaimynų, kurie mažai galėtų tapti "L. L." skaitytojais.
4. Jei jau gauji "L. L.", pasisakyk dėl tolimesnio sluntinėjimo ir atsiųsk prenumeratos mokėstį.
5. Prisidėk prie skelbimų rinkimo bei skelbimų palaikymo. Neatidėliok. Taupyk laiką ir mažink išlaidas. Iškirpk ir tuojau pasiųsk šį kuponą:

LAISVOJI LIETUVA
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

Siunčiu \$ ..... "L. L." prenumeratorai, prenumeratos pratęsimui; prašau siųsti "L. L.", prenumeratą sumokėsiu vėliau; prašau siųsti susipažinimui. (Norimą pabrūkti).
(Vieta laiškui):

(Parašas)

Vadovas į sveikatą

Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga

BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biežis. Šioje knygoje aprašoma svarbieji sv ikatos išlaikymo dėsniai: kaip būti sveiku ir ilgai gyventi.

Ši svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Jos kaina tik 2 doleriai su prisuntimu. Tuojau užsisakykite. Antra lada, iliustruota daugeliu atvaizdu.

Užsakymus siųskite knygos autoriui:

DR. S. BIEŽIS,

3241 W. 66 th Place,

Chicago 29, Ill.

Telefonas: REpublic 7-7868.

AUTOMOBILIŲ TAISYMO IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys.

M. ČESAS, patyręs auto specialistas.

1934 West 59 th Street.

Telef.: GROvehill 6-9136

TIKSLUS IR RŪPESTINGAS

PAJAMŲ MOKESČIO APSKAIČIAVIMAS

2737 West 43rd St.

Telef.: CL 4-2390

Kasdien nuo 9 val. ryto ligi 8 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto ligi 7 val. vak. Trečiadieniais uždaryta

Šimaičiai

REALTY, BUILDERS, INSURANCE

27 metai patyrimo siuvice

1. Pigiai, greitai ir gerai siuvu naujus drabužius, senus išvalau, pataisau ir persiuvu pagal Jūsų skonį.
2. Plaunu ir prosinu baltinius.
3. Už mažą atlyginimą išnuomuoju pasiskaityti knygas.

MARTYNAS VIDRA,

3541 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telef.: YArD 7-6035

MODERNI LIETUVIŠKA

KIRPYKLA

Sav. VALTER REKAŠIUS

752 West 33 St.

Užėik nusikirpti pas savo tautietį sulig savo skoniu ir pageidavimu. — Būsi patenkintas.

SAUGUS BALDŲ

PERKRAUSTYMAS

IŠ ARTI IR TOLI

Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Saukuite:

R. ŠERENAS,
4546 S. Wood St., Chicago 9,
Ill. Tel.: VI 7-2972.

PERVEŽU BALDUS

PIGIAI IR SAUGIAI

VIETOJE IR IŠ TOLIAU

Furiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas KOSTAS EDUKONIS
6980 So. Talman — Chicago 29
Tel.: GROvehill 6-7096

JAUKIAI

PRALEISI

VAKARĄ

CICERO UŽEIGOJE

LITUANICA

pas TADĄ KAZIMIERAITI
Čia be gardžių gerimų ir užkandžių, yra įvairių žaidimų:
4920 West 14th Str., Cicero 50,
Illinois Telef.: TOWNhall 3-9601

BALDŲ IR ĮVAIRIŲ DAIKTŲ saugus, greitas, tvarkingas ir nebrangus

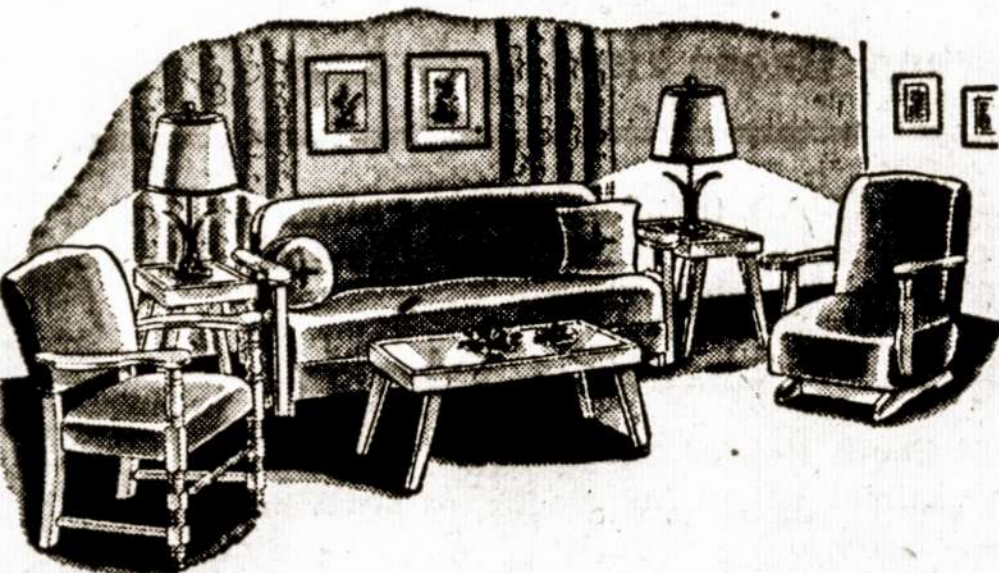
PERKRAUSTYMAS

Jokio kainos skirtumo nėra bet kurioje Chicagos kolonijoje gyvenantiems bei persikeliantiems. Gera apdrauda.

Antanas Vilimas

3415 So. Lituania Ave., Chicago, Ill.

Telefonas: FRontier 6-1882.

Moderniausius baldus, naujesius televizijos aparatus žinomiau šių firmų, įvairias krosnis, kilimus ir viską, kas reikalinga namų įrengimui Jūs pirksite pigiau

Lietuvių PREKYBOS Bendrovėje

ROOSEVELT FURNITURE Co., Inc.

2310 West Roosevelt (12-th St.). Tel.: SEeley 3-4711

Pats įmonės vedėjas Feliksas RAUDONIS Jus maloniai sutiks, parodys ir duos praktiškų patarimų Jums rūpimais reikalais.

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS — FIGUS SAŽINGAS PATARNAVIMAS. — NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOSULINTI PERKRAUSTYMOI. — IRANKIAI ŠAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JOSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INSURINTI.
JUOZAS NAUJOKAITIS 2022 W. 69 St., Chicago 36, Ill.
Tel.: WALbrook 5-9209

Pavasariųjų vienaiklių kostiumų, sportinių ir išeiginių drabužių, didelis pasirinkimas pas

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVE,

4622 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill.

Telef.: YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ilgesniam išsi mokinėjimui be nuosimčių!

Madagus patarnavimas lietuvių kalboje.

Krautuve atdara: Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 9:30 val. vak., kitomis dienomis iki 6 v. vk. Sekmadieniais nuo 10 iki 2:30 val. Kalbame lietuviškai.

25% NUOLAIDOS

NUO VISŲ ŽIEMINIŲ DRABUŽIŲ

NUOLATINIS IŠPARDAVIMAS

yra galimas tik tada, kai naujų prekių užpirkimas vykdomas pagal tam, tikrą planą. Tokį paslaptingą planą žino ir sėkmingai jį praktikuoja LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

JOSEPH DRY GOODS STORE

3218 So. Halsted St.

DIDELIS PASIRINKIMAS vyrams, moterims ir vaikams drabužių ir baltinių, NAMAMS REIKMENŲ, antklodžių, paklodžių, rankšluosčių ir visa kita Jūs pirksite PIGIAU, NEGU KUR KITUR.

DAINOSE APDAINUOTA IR PASAKOSE APSAKINĖJAMA

KARČIAMA RUŽAVĀ

(MEISTER BRAU TAVERN)

DABAR randasi Chicagoje, 2532 W. 47 St., Brighton Park. Sav. V. PRANCŪZEVIČIUS. Tel.: VIRginia 7-2429

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. Halsted St., Chicago, Ill., daro įvairių dydžių portretus ir nuotraukas. Atlieka Studijos ir Foto mėgėjų darbus. Aprūpina gera filmine medžiaga.

Didelis pasirinkimas

Laikrodžių ir Brangenybių

Vietoje ir Europoje gamintų laikrodžių sąžiningas pataisymas už žemas kainas

A. R. JUNEVIČIUS IR SŪNUS

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Virš 50 metų veikia dieną ir naktį

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duoda apie ĮVAIRIAS APDRAUDAS. Kreipkitės į

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga. 4605 — 07 So. Hermitage Ave. Tel.: YArds 7-1741 ir 7-1742, arba — 4330 — So. California Ave. Tel.: LA 3-0440.

Koplyčiose veikia moderniškai oro keitimo įrengimai

STEPONAS C. LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorius

TRYS KOPLYČIOS

2424 W. 69th St ..... REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl ..... VIRginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. .... PULLman 5-1270

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIKĀ & EVANS

Laidotuvių Direktorijai

6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčių arčiau Jūsų namų.

ATEIKITE!

PAMATYKITE!

CHICAGOS TAUTINIŲ GRUPIŲ SPEKTAKLĮ „RAINBOW OVER CHICAGO“

DIDŽIULĖ TAUTŲ PARODA - MUZIKA - DRAMA

M E R R I A M FOR MAYOR

JOHN L. WANERRER CHARLES R. BARRETT SAUL EPTON for
for CITY TREASURER -for CITY CLERK JUDGE OF MUNICIPAL COURT

Chicago Stadium 1800 W MADISONST

ANTRADIENĮ - MARCH 29, 1955

PRADZIA 7:00 V.V.

ĮZANGA NEMOKAMA

„Laisvoji Lietuva“ skelbia

Nuo 1955 m. kovo 15 dienos iki 1955 m. gegužės 15 dienos visame laisvajame pasaulyje, kur gyvena vienas lietuvis,

„LAISVOSIOS LIETUVOS“ PLATINIMO VAJŲ

Visiems „Laisvosios Lietuvos“ skaitytojams, tame laikotarpyje užsiprenumeravusiems ir praeitiems prenumeratams, bus išdalinta loterijos būdu įvairiais daiktais ir vertingomis lietuviškomis knygomis už

VIENĄ TUKSTANTŲ DOLERIŲ

„Laisvosios Lietuvos“ platinto jms, surinkusiems ne mažiau penkių naujų metų prenumera torių, bus išdalinta įvairių dovanų už

DU TUKSTANČIUS DOLERIŲ

„Laisvosios Lietuvos“ skelbinurinkėjams bus išmokėta 30% bruto pajamų už surinktus skelbimus.

„L. L.“ BICĪULIAI, RĖMĖJAI IR SKAITYTOJAI!

Mes kviečiame Jus visa širdi mišinginti į „Laisvosios Lietuvos“ vajų, iškilmingai pasižadėdami sažiningai dirbti ir atlikti pareigas vieninteliu tikslui — Lietuvos išlaisvinimui ir dvasiniam Jos Atgimimui.

„L. L.“ Redakcija, Administracija ir Leidėjai.

Lietuvos Dantų Gydytojų S-ga Tremty, Chicagoje
Maloniai kviečia Tamstą atsilankyti

į tradicinį pavasarį

KONCERTĄ — BALIŲ,

kuris įvyks 1955 m. balandžio mėn. 16 d. 8 v. v. puošnioje, naujai pastatytoje Western Ave., Ballroom salėje, 3504 So. Western Ave.

PROGRAMOJE:

Solistė Stasė Klimaitė — Pautienienė,
Pianistė Genovaitė Aleksūnaitė,
Baletė šokėja Aurelija Balytė

Šekiams groja muz. Broniaus Jonošo orkestras
Geriausių gaminių turtingas bufetas ir baras, bei kiti įvairūs netikėtumai.

Staliukus (6—8 asmenims) prašome užsisakyti pas dantų gyd. C. Bačinskienę, Townhall 3-0057 ir E. Baltrušaitienę, Frontier 6-0787.

Pelnas — sergančioms dantų gydyt. Vokietijoje.

HARDWARE-WALLPAPER-PAINT

Sporto įrankiai, stiklo gaminiai ir langams stiklai, dažai, siemonis popierius, vandentiekiai ir elektros įrengimams reikmenys, indai.

Ką paklausi — viską gausi ir neapsigausi. Kalbu lietuviškai, mėgstu lietuvius ir mane lietuviai mėgsta.

CHARLES GOLDMAN, Telefonas: YArds 7-2222.
3303 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois.

Geriausias pasaulyje vokiškas alus

Loeven Braeu

gaunamas

BALIO PAKŠTO

svetainėje, 3139 So. Halsted St., tel.: DA 6-9443.
Dėžė (24 buteliai) kaina \$ 8.50.

Jonas Karvelis

3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Telef.: YArds 7-0677.
Didžiausias pasirinkimas: siuvamų mašinų, Radio aparatų, įvairių sveicariškų laikrodžių, įvairiausių lietuviško meno išdirbinių, Lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių.

ČIKAGOS ŠAULIŲ

VADOVYBĖS ŽODIS

Čikagos šaulių klubas dabar

tvirtai stovi svetingoje ir laisvoje Amerikos žemėje. Darbą pradėjo straipsniais spaudoje, minėjo me mūsų kūrėjo a. a. Vlodo Putvio 25 metų mirties sukaktuves. suruošėme porą parengimų, suradome ir išgavome vieno patrioto iš Lietuvos atgabentą šaulišką vėliavą ir iškilmingai atšventėme Lietuvos Šaulių Sąjungos 35 metų sukaktuves. Savo šaulišką pastangas apvainikavome mūsų Sąjungos oficialiu įregistravimu. Gautas iš šio krašto Vyriausybės dokumentas, ne tik įteisinio Čikagos Šaulių Klubą, bet dar nutiesė kelius ir kitų vietovių lietuviams šauliams plačiai išeiti į viešą gyvenimą.

Tuo senoji Čikagos Šaulių Klubo Valdyba savo uždavinį laiko baigtu ir dabar atsistatydina. Š. m. kovo 27 d., sekmadienį, 3 v. p. p., Vyčių salėje, šaukiamas visuotinas visų Čikagos šaulių susirinkimas, kad pagal įstatus išrinkti naują klubo valdybą, revizijos komisiją, garbės teismą ir išspręsti keletą kitų gana svarbių reikalų.

Šia proga, Klubo Valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems šauliams ir šaulėms, kurie pareiškėme kulpinį, uoliai talkino valdybai visuose jos darbuose. Malonu padėkoti talkininkams ir talkininkėms ne šauliams, k. a.: poniai Kutkienė, p. R. Jonauskaitė ir kt. Ypač padėka priklauso valdybos kuopelėi: pežis. T. Serapinienė, dekoratoriui J. Kelečiui ir aktoriams: A. Mironui, N. Šapalaitėi, J. Ulevičiui, P. Tomkevičiui, J. Perkūniui, J. Stumbrui ir A. Mar-

kuzienei. Lygiai širdingai dėkojame talkininkams: O. Šatienei, O. Deksnienei, P. Rubackienei, sererims Šilingaitėms, P. Končienei, Valatkaitienei ir Narbutienei, o taip pat Vepščiui, Augustinaičiui, Kaunui, Dudėnui su jo bendradarbiais, ir visiems kitiems, kurie bet kuo padėjo klubui ir jo valdybai.

Senosios klubo valdybos darbas, kaip ir visada, bet ką iš nieko padedant, nebuvo lengvas. Tačiau darbo išdavos yra džiuginančios. Užtat tikime, kad būsimoji Klubo Valdyba, kai klubas jau yra tvirtas savo narių skaičiumi ir narių patyrimo lygiu, pajėgs gražiai ir sėkmingai toliau klubui vadovauti.

Čikagos Šaulių
Klubo Valdyba.

—*—

Juozas Valiušaitis, sutiko atstovauti „L. L.“ Stamford, Conn. ir apylinkėse. J. Valiušaitis yra tremtinys ir uolus laikraščių platintojas.

BALIO PAKŠTO Svetainėje

3139 S. Halsted St., telef.: DANube 6-9443, galima gauti: —

B. Pakšto projektuotas kanklesis šias knygas:
J. Lingio — Lietuvių liaudies dainos — \$ 2.00,
J. Čiurlionytės — Mažasis pianistas — \$ 1.50, ir kitas.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transmisijos, keičiamos dalys. — Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

A. STANEVIČIUS

1835 Canalport Tel. Dirbtuvės: SEely 3-2146
Namų: KENwood 8-3092

Lietuvišką ruginę duoną, pyragus, pyragaičius, sausainius šviežius kas dieną kitokius delikatesus Jūs pirkite lietuviškoje

BRUNO KEPYKLOJE

3339 Lituania Ave, Telef.: CLifside 4-6376

Reikalaukite savo krautuvinių šios kepyklos gaminių. — Lai tik paskambina savininkui Broniui Macianskui ir bus pristatyta. Ši kepykla prieš pradėdama gaminti produktus, visuomet tariasi su sveikatos specialistais, taip, kad neveltui yra sakoma:

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Ažuona

SKANIAU, ŠVARIAU IR JAUKIOJE APLINKOJE
Jūs pavalgysite pusryčius, pietus ir vakarienę lietuviškų laikomose valgyklose

Antonette's Lietuviška valgykla

3206 South Halsted St., Chicago 8, Ill.
Lietuviški ir vietiniai valgiai, mandagus patarnavimas, žemos kainos.
E. Galminienė ir Z. Gražienė, sav.

Apsikirkp pagal savo skonį, madą ir pageidavimus tremtinio

PETRO BALTROMONO KIRPYKLOJE

2543 1/2 West 71 Street.

Mandagus patarnavimas, švari patalpa, nauji įrankiai ir ilgame-
tis patyrimas.

„Laisvąją Lietuvą“ skaitysi —

Daugiau žinių įsigysi,

Kada žinių įsigysi —

Daug teisybės pamatysi...

—*—

Jadvyga Peldienė,

turi ilgametę praktiką lietuviškų valgių gaminyje ir patiekime. —

Nida Valgykloje

3320 So. Halsted St., Chicago, Ill., pagaminama lietuviški pietūs ir vakarienė, o taip pat šilta ir šalta užkanda, žuvis ir įvairūs delikatesai, lietuviška gira. Mandagus patarnavimas. Kainos žemos. Atsilankymas mielai laukiamas.

GYDYTOJAI

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas — 3148 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso telefonas: Prospect 8-1717
Valandos: po pietų 1—3; vak. 7—8, tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadieniais ir sekmadieniais ofisas uždarytas.
BUTAS: 3241 W. 66th PLACE
Tel.: RE 7-7868

Tel.: HEMlock 4-6616

Dr. Ant. Narbutas

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 So. Western Ave.
Priima: Firm., treč., ketv. ir penkt. 6:30 — 8:30
Antradieniais: nuo 10 iki 12 v. ryta.
Šeštadieniais: nuo 2 iki 4 val. popiet.

DR. JUOZAS PAUKŠTYS

DANTŲ GYDYTOJAS
4253 So. Archer Ave.
Įėjimas iš Whipple Ave.
Priėmimo valandos:
nuo 10 iki 12,
nuo 2 iki 6 ir nuo 7 iki 9 val.
Išskiriant trečiadienius ir sekmadienius.
Šeštadieniais nuo 10 iki 4 val.
Telefonas: ofiso LAfaet 3-4949
namų CE 3-7786

Vaistinė

Savininkas

Pr. A. Šimkus

3301 South Halsted Street
Tel.: Virginia 9080 ir 9081.
Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko Pr. Šimkaus.

WALTER SASNAUSKAS

2534 West Marquette Rd.
Chicago 29, Ill.

Telef.: GROvehill 6-8402.

Stato naujus namus pagal tarti ir planus.

Atlieka įvairius remonto darbus.

JAUKUS LIETUVISKAS

RESTORANAS IR VALGYKLA, biliardas ir stalo tenisas. Įvairūs gėrimai, šalti ir šilti užkandžiai. Tremtinių mėgstamiausia vieta.

Erdvi salė įvairiems parengimams

JONAS BUDRIKAS

1442 So 49th CT., Cicero 50, Ill.
Tel.: TOWNhall 3-9472

NAMŲ STATYBA,

ĮVAIRŲS REMONTAI IR PARDAVIMAS

Jei norite remonuoti, pirkti ar užsakyti gerai išplanuotą, patogų, gražų ir pigų namą, kreipkitės pas

V. Š I M K U,

4645 So. Keating Ave., Chicago 32, Ill.

Susitarimui šaukite:

REliance 5-8202

Šiokiadieniais nuo 5 val. p. p. o šventadieniais nuo 10 iki 4 val.

TELEVIZIJOS

Ir Radio Aparatų Taisyimas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
Darbo valandos: 6 v. v.—10 v. v.
Šeštadieniais: 8 v. ryto — 8 v. v.
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Telef.: VIRginia 7-0087,
jei neatsako, šaukite: VI 7-3037

APDRAUSKITE

savo namus, baldus, tavernas, automobilius ir kitą turtą pas lietuvių apdraudus agentą. Mes parpiname taip pat gyvybės, sveikatos ir kitokias apdraudas.

J. KUTRA,

Telef.: PROspect 6-7238.
2405 W. 51 St., Chicago 32, Ill.